

SVJETSKI DAN MISIJA

20. listopada 2024.

Podite i pozovite sve na gozbu

(usp. Mt 22, 9)

Animacijski materijali

Impresum

Glavna urednica

S. Ivana Margarin, FDC

Zamjenik glavne urednice

Mons. Luka Tunjić

Izdavač i nakladnik

PAPINSKA MISIJSKA DJELA U RH – NACIONALNA UPRAVA

Ksaverska cesta 12a, HR - 10000 ZAGREB

tel.: 00385/1/5635-055

e-pošta: missio.croatia@misije.hr

web: www.misije.hr

 facebook.com/missioHR

 instagram.com/misije.hr

NACIONALNA UPRAVA PAPINSKIH MISIJSKIH DJELA U BiH

Kaptol 32, BiH - 71000 SARAJEVO

tel.: 00387/33/667-889

e-pošta: missio.bih@bih.net.ba

web: www.missio.ba

 facebook.com/missioBiH

 instagram.com/missio.ba

Suradnici

s. Mirjam Filipović, s. M. Veronika Ćibarić, vlč. Karlo Prpić, don Velimir Tomić, don Dražan Klapež, don Ivan Kordić, fra Ivica Vrbić, Ivana Knežić, Klara Labinac, Renata Kubelka, Branka Patafta, s. Lidija Bernardica Matijević, Dario Kukić (ilustracije)

Fotografije: MALI DOM AFRIKA (naslovnica), arhiv PMD-a

Grafičko oblikovanje i tisak

Tiskara Pečarić i Radočaj, Karlovac

SADRŽAJ

UVODNIK

- 4 MISIJSKI ŽAR
- 6 PAPINA SVJETSKA MOLITVENA MREŽA 2025.
- 8 PORUKA PAPE FRANJE ZA 98. SVJETSKI DAN MISIJA
- 12 PORUKA PREDSEDNIKA VIJEĆA ZA MISIJE HRVATSKE BISKUPSKE KONFERENCIJE

NAŠA TEMA

- 15 NARAV I KARIZMA PAPINSKIH MISIJSKIH DJELA

50 GODINA MISIJE U KONGU

- 21 PROSLAVIJENA 50. OBLJETNICA DJELOVANJA SESTARA U MISIJI U DR KONGU

LITURGIJA

- 25 RAZMATRANJA LITURGIJSKIH TEKSTOVA ZA 28. TJEDAN KROZ GODINU
- 34 SVJETSKI DAN MISIJA
- 39 EUHARISTIJSKO KLANJANJE

ANIMACIJA

- 41 KATEHEZA ZA NIŽE RAZREDE OSNOVNE ŠKOLE
- 48 KATEHEZA ZA VIŠE RAZREDE OSNOVNE ŠKOLE
- 52 MISIJSKA KRUNICA – OTAJSTVA SVJETLA

DODATAK

- 55 BISKUPIJSKI RAVNATELJI PAPINSKIH MISIJSKIH DJELA
- 57 POPIS MISIONARA PO ZEMLJAMA POD SKRBI KONGREGACIJE ZA EVANGELIZACIJU NARODA
- 59 POPIS MISIONARA PO ZEMLJAMA KOJE NISU POD SKRBI KONGREGACIJE ZA EVANGELIZACIJU NARODA

MISIJSKI ŽAR

Draga braćo i sestre po krsnoj milosti i želji da se svi ljudi spase!

Koliko god se današnjoj Crkvi prigovara da je umorna, okoštala, da ne razumije potrebe današnjega svijeta, da kasni za vremenom u kojem živi, istovremeno se u Crkvi čuju glasovi i želje za „svitanjem zore novoga misijskoga žara“ (*Redemptoris missio*, 92). Diljem svijeta odzvanjaju riječi pape Franje za Svjetski dan misija 2024. godine: „Pođite i pozovite sve na gozbu“ (usp. *Mt 22, 9*). Papa ističe da smo svi u isto vrijeme i oni koji pozivaju na gozbu i oni koji se odazivaju te sudjeluju na gozbi. Koliko je za Petra naših dana, papu Franju, važna evangelizacija, govori i činjenica da je od siječnja do prosinca 2023. godine održao 30 kateheza s temom *Strast za evangelizacijom: vjernikov apostolski žar*. U svih 30 kateheza Papa naglašava da je evangelizacija i želja da se svi ljudi spase prva i osnovna zadaća Crkve u svakom vremenu. Druga stvar koju Papa naglašava tako je često naglašavana odgovornost svakog krštenika za stanje u mjesnoj, ali i cijeloj Crkvi, posebno u misijskim zemljama. Treća stvar koju Papa provlači kroza sve kateheze prijeko je potrebna, a u mnogim krajevima gotovo već iščezla „strast za evangelizacijom i apostolski žar“. Svjedoci smo, posebno zadnjih desetljeća, da se taj žar kod mnogih gotovo ugasio ili tinja, tako da stvara dim koji smeta i njemu samomu i svima oko njega. No ohrabruje činjenica da se o evangelizaciji kao prvoj zadaći Crkve i odgovornosti svakoga njezinog člana govori ne samo u službenim dokumentima, nego ta svijest sve više zaživljava u bazi, među vjernicima.

Sv. Pavao nas nedvosmisleno upozorava: „jao meni ako evanđelja ne navješćujem“ (*1 Kor 9, 16*).

Zato bismo si svi trebali postaviti nekoliko važnih pitanja: Jesam li dionik buđenja vjere i misijske svijesti u današnjem svijetu? Jesam li svjestan tradicije i poklada vjere koji je započeo Krist, a Duh Sveti nastavio po apostolima i drugim vjernim članovima Crkve? Pripadam li onima koji su gotovo sa svime što se u Crkvi događa nezadovoljni, koji joj nalaze mane i kritiziraju je, a u isto vrijeme nisu spremni ni na najmanju žrtvu koja bi razbuknula žar koji još eventualno tinja, koja bi dala novi zrak plućima Crkve, koja se bore sa svojim metastazama? Jesam li, na koncu, svjestan činjenice da se i moja (ne)vjera odražava na sadašnje stanje Crkve i na njezinu budućnost?

Cijelu svoju dugu i tegobnu povijest Crkva je, nekada glasnije i dinamičnije, nekada sporije i tiše, izvršavala Kristov nalog: „Pođite po svem svijetu, propovijedajte evanđelje svemu stvorenju“ (*Mk 16, 15*),

te: „Pođite dakle i učinite mojim učenicima sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga i učeći ih čuvati sve što sam vam zapovjedio. I evo, ja sam s vama u sve dane – do svršetka svijeta.“ (Mt 28, 19 – 20) Ta Kristova zapovijed uvijek je aktualna, jer je u njoj izražen smisao Kristova dolaska na zemlju. U njoj je sadržan misterij njegova rođenja i poslanja, muke, smrti i uskrsnuća te njegove nazočnosti s nama do svršetka svijeta. Zato se naša vjera ogleda upravo o našoj svijesti o važnosti te Kristove zapovijedi, odnosno o važnosti evangelizacije. Naša je vjera utemeljena na Kristu, ali ona gubi svoj smisao ako je ona samo naša, ako ju nismo spremni podijeliti s drugima, ako nismo spremni žar i svjetlo svoje vjere prenijeti na druge, na svoje bližnje, na svu svoju braću i sestre po krsnoj milosti te želji da se svi ljudi spase.

Priprava za Svjetski dan misija – Misijsku nedjelju ima za cilj probuditi i produbiti u svima nama svijest o širenju evanđelja te o našem osobnom prinosu i odgovornosti. Kad je u pitanju širenje radosne vijesti, osobno spasenje i spaspnje svih ljudi, onda ne možemo kazati ili se opravdavati: „Nisam znao, nije to moj posao, drugi su odgovorni za to...“ Zar može biti što važnije od zapovijedi ljubavi prema Bogu i bližnjemu i od našeg spaspjenja? Ako smo izgubili tu svijest, ako je ponestalo žara i ulja u svjetiljkama našeg

života, onda ih trebamo dopuniti, a ne pustiti da se ugase i onda druge kriviti što su se ugasile. Pogubno je hoditi u tami. Ali još pogubnije je što će taj naš hod u tami pomoći gašenju mnogih drugih svjetiljaka, a ne će pomoći u paljenju novih, što bi trebala biti naša vjernička obveza.

Brošura koju smo pripravili može vam poslužiti u ražarivanju osobne vjere i rasplamsavanju vjere drugih. U njoj pišu i naši misionari i misionarke. Uvjereni smo da nam njihova iskustva vjere, kao i svih onih koji su utisnuli pečat svoje vjere pišući u ovoj brošuri, mogu pomoći u pristupu da naš pastoral, naš život te naš odnos prema Bogu i bližnjemu poprими nove evanđeoske dimenzije, primjerene mijenama vremena i svijeta u kojem živimo. Evangelizacija i apostolski žar plod su Duha Svetoga, ali i ljudi koji su dopustili da ih Duh Sveti prožme i vodi. Članovi Crkve osvojeni Duhom Božjim vratit će Crkvi poljuljano povjerenje, dat će važnost evangelizaciji i produbiti svijest odgovornosti svakoga njezinog člana. Neka u tom duhu prođe ne samo priprava za Svjetski dan misija, nego cijeli naš život, da bismo, svaki na svoj način, izvršili svoje poslanje.

Već sada zahvaljujemo svima vama na molitvama za misijsko djelo Crkve. Uza zahvalu pozivamo vas također da pomognete svojim vjernicima u pripravi za taj važni dan za cijelu Crkvu. Upravo na taj dan vjernici cijelog svijeta mole jedni za druge te pokazuju svoju ljubav i solidarnost prema svima, a posebno prema onima kojima su uskraćena osnovna prava na dostojanstven život djece Božje.

S. Ivana Margarín, FDC,
nacionalna ravnateljica
Papinskih misijskih
djela u RH

Mons. Luka Tunjić,
nacionalni ravnatelj
Papinskih misijskih
djela u BiH

PAPINA SVJETSKA MOLITVENA MREŽA 2025.

SIJEČANJ

ZA PRAVO NA OBRAZOVANJE

Molimo za migrante, izbjeglice i one koji su ratom pogođeni, da im pravo na obrazovanje, koje je nužno za izgradnju boljeg svijeta, uvijek bude poštovano.

VELJAČA

ZA SVEĆENIČKA I REDOVNIČKA ZVANJA

Molimo, da crkvena zajednica rado prihvati želje i sumnje onih mladića i djevojaka koji osjećaju poziv da služe Kristovu poslanju u svećeničkom ili redovničkom zvanju.

OŽUJAK

LIJEK ZA OBITELJI U KRIZI

Molimo, da slomljene obitelji mogu otkriti lijek svojim ranama po opraštanju, ponovnom otkriću darova jednih spram drugih, pa i u njihovoj različitosti.

TRAVANJ

ZA KORIŠTENJE NOVIH TEHNOLOGIJA

Molimo, da uporaba novih tehnologija ne zamijeni ljudske odnose, da poštuje dostojanstvo osobe i pomogne nam da se suočimo s krizama našeg vremena.

SVIBANJ

ZA UVJETE NA RADU

Molimo, da u radu svaka osoba može naći svoje ispunjenje, da se obitelji mogu dostojno uzdržavati i da društvo bude humanije.

LIPANJ

DA SVIJET RASTE U SUĆUTI

Molimo, da svaki od nas može naći utjehu u osobnom odnosu s Isusom, i da iz njegova Srca uči kako imati sućuti za svijet.

SRPANJ

ZA FORMACIJU U RAZLUČIVANJU

Molimo, da ponovno naučimo kako razlučivati, da znamo izabrati životne putove i odbaciti sve što nas udaljuje od Krista i evanđelja.

KOLOVOZ

ZA ZAJEDNIČKI SUŽIVOT

Molimo, da društva u kojim se suživot čini težim ne podlegnu napasti sukoba zbog etničkih, vjerskih ili ideoloških razloga.

RUJAN

ODNOS PREMA STVORENJU

Molimo, da nadahnuti svetim Franjom iskusimo međusobnu ovisnost sa svim stvorovima koje Bog ljubi i koji su vrijedni ljubavi i poštivanja.

LISTOPAD

ZA SURADNJU RAZLIČITIH VJERSKIH PREDAJA

Molimo se da vjernici različitih vjerskih predaja mogu zajedno raditi na obrani i promicanju mira, pravde i ljudskog bratstva.

STUDENI

ZA SPRJEČAVANJE SAMOUBOJSTVA

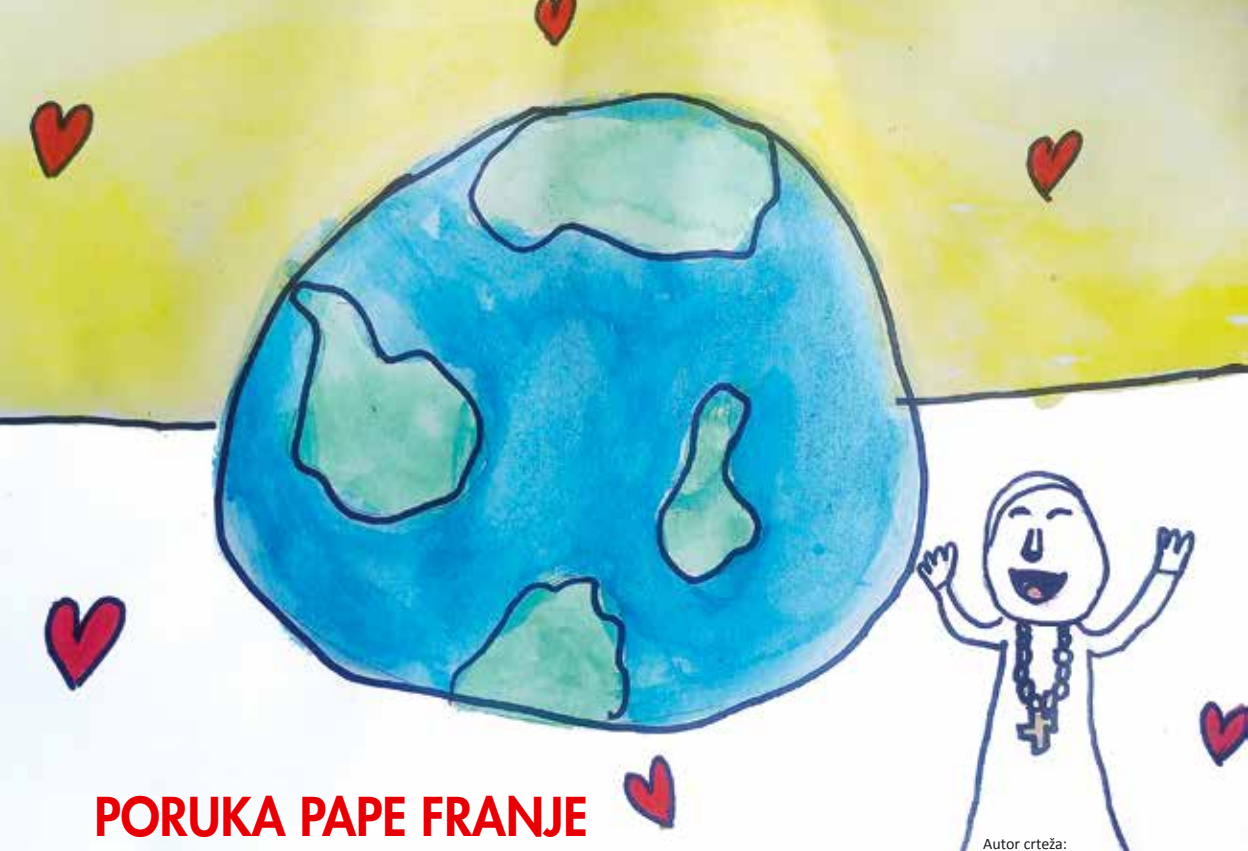
Molimo, da oni koji su napastovani samoubilačkim mislima mogu naći potporu, brigu i potrebnu ljubav u svojoj zajednici i da budu otvoreni ljepoti života.

PROSINAC

ZA KRŠĆANE U PODRUČJIMA SUKOBA

Molimo se da kršćani koji žive u područjima rata ili sukoba, naročito na Srednjem istoku, mogu biti sjeme mira, pomirenja i nade.

Autor crteža:
Lara Puškadija, KOŠ „Josip Pavlišić“

PORUKA PAPE FRANJE ZA 98. SVJETSKI DAN MISIJA

[20. listopada 2024.]

**»Pođite i pozovite sve na gozbu«
(usp. Mt 22, 9)**

Draga braćo i sestre!

Temu ovogodišnjeg Svjetskog dana misija preuzeo sam iz evanđeoske prispodobe o svadbenoj gozbi (usp. Mt 22, 1-14). Nakon što su uzvanici odbili poziv, kralj, protagonist te prispodobe, kaže svojim slugama: »Pođite stoga na raskrižja i koga god nađete, pozovite na svadbu!« (r. 9). Razmišljajući o ovoj ključnoj riječi, u kontekstu te Isusove prispodobe i njegova života, možemo istaknuti nekoliko važnih vidova evangelizacije. Oni se pokazuju posebno aktualnima za sve nas,

Kristove učenike misionare, u ovoj posljednjoj fazi sinodalnog procesa koji bi, u skladu s geslom "Zajedništvo, sudjelovanje, poslanje", trebao Crkvu ponovno vratiti njezinoj prioritetnoj zadaći, a to je navještaj evanđelje u suvremenom svijetu.

1. "Pođite i pozovite": Poslanje kao neumorno izlaženje i pozivanje na gozbu Gospodnju

Na početku zapovijedi koju kralj izdaje svojim slugama dva su glagola koji izražavaju srž tog slanja: "poći" i "zvati" u smislu "pozvati".

Što se tiče ovog prvog glagola, valja podsjetiti da su sluge već bile slane prenijeti kraljevu poruku uzvanicima (usp. rr. 3-4). To nam pokazuje da je poslanje neumorno pružanje ruke cijelom čovječanstvu

kojim ga se poziva na susret i zajedništvo s Bogom. Neumorno! Bog, velik u ljubavi i bogat milosrđem, uvijek pruža ruku svakom čovjeku kako bi ga pozvao u radost svoga Kraljevstva, usprkos ravnodušnosti ili odbijanju. Tako je Isus Krist, pastir dobri poslan od Oca, pošao potražiti izgubljene ovce naroda Izraelova i želio je ići još dalje kako bi došao i do najudaljenijih ovca (usp. *lv* 10, 16). On je rekao učenicima: "Idite!" i prije i poslije svoga uskrsnuća, uključivši ih u samo svoje poslanje (usp. *Lk* 10, 3; *Mk* 16, 15). Zato će Crkva nastaviti prelaziti sve granice, izlaziti uvijek iznova, neumorno i ne kloneći pred teškoćama i preprekama, kako bi vjerno ispunila poslanje koje je primila od Gospodina.

Ovom prilikom želim zahvaliti misionarima i misionarkama koji su, odazivajući se Kristovom pozivu, ostavili sve i otišli daleko od svoje domovine nositi Radosnu vijest tamo gdje je ljudi još nisu primili ili su je tek nedavno prigrlili. Predragi, vaše velikodušno predanje opipljiv je izraz vaše predanosti misiji *ad gentes* koju je Isus povjerio svojim učenicima: »Pođite dakle i učinite mojim učenicima sve narode« (*Mt* 28, 19). Nastavimo stoga moliti i zahvaljivati Bogu za nova i brojna misionarska zvanja u službi djela evangelizacije do nakraj svijeta.

I ne zaboravimo da je svaki kršćanin pozvan sudjelovati u tom sveopćem poslanju svojim evanđeoskim svjedočenjem u svakoj sredini, kako bi cijela Crkva neprestano izlazila sa svojim Gospodinom i Učiteljem na "raskrižja" današnjega svijeta. Dà, »drama je današnje Crkve u tome što Isus nastavlja kucati na vrata, ali iznutra, da ga mi pustimo van! Mnogo se puta na kraju pretvorimo u Crkvu [...] koja ne dopušta Gospodinu izići, koja ga drži kao neku "svojину", a Gospodin je došao radi poslanja i želi da budemo misionari« (*Obraćanje sudionicima konferencije koju*

je priredio Dikasterij za laike, obitelji i život, 18. veljače 2023.). O, kad bismo svi mi kršćanici bili spremni ponovno poći, svatko prema svojim životnim prilikama, kako bismo otpočeli novi misijski pokret, kao u praskozorje kršćanstva!

Vratimo se kraljevoj zapovijedi slugama. U prisposobi odlaženje ide ukorak sa pozivanjem, točnije s *pozivom*: »Dođite na svadbu!« (*Mt* 22, 4). To daje nazrijeti drugi, ne manje važan vid poslanja koje nam je Bog povjerio. Kao što možete zamisliti, ti sluge glasnici prenijeli su vladarev poziv kao hitan poziv, ali su to činili s velikim poštivanjem i uljudnošću. Isto tako, poslanje donošenja evanđelje svakom stvorenju mora nužno odgovarati stilu Onoga koga se naviješta. Kad učenici misionari naviještaju svijetu »ljepotu Božje spasiteljske ljubavi očitovane u Isusu Kristu umrlom i uskrslom« (Apostolska pobudnica *Evanđelji gaudium*, 36), oni to čine radosno, strpljivo i blago, što je plod Duha Svetoga u njima (usp. *Gal* 5, 22); ne silom, dakle bez prisile, bez prozelitizma; uvijek s blizinom, suosjećanjem i nježnošću koji odražavaju Božji način postojanja i djelovanja.

2. Na gozbi. Eshatološka i euharistijska perspektiva poslanja Krista i Crkve

Kralj u toj prisposobi traži od slugu da pozovu uzvanike na svadbenu gozbu njegova sina. Ta gozba odražava eshatološku gozbu, ona je slika konačnog spasenja u Božjem kraljevstvu, koje se ostvaruje već dolaskom Isusa, Mesije i Sina Božjega, koji nam je darovao život u izobilju (usp. *lv* 10, 10), simboliziranim stolom punim »slasnih jela«, »izvrasnih vina« kad će Bog »uništiti smrt jednom zasvaga« (usp. *Iz* 25 ,6-8).

Kristovo poslanje je poslanje punine vremenâ, kao što je on sam rekao na početku svojega propovijedanja: »Ispunilo se vrijeme, približilo se kraljevstvo Božje!« (*Mk* 1, 15). Tako su Kristovi učenici pozvani

nastaviti to poslanje svoga Učitelja i Gospodina. Prisjetimo se, u vezi s tim, učenja Drugoga vatikanskog koncila o eshatološkom značaju misijskog zalaganja Crkve: »vrijeme misijske djelatnosti odvija se između prvoga i drugoga dolaska Gospodina [...] Prije naime negoli dođe Gospodin, mora se evanđelje propovijedati svim narodima« (Dekret o misijskoj djelatnosti Crkve *Ad gentes*, 9).

Znamo da je misijski žar prvih kršćana imao snažnu eshatološku dimenziju. Osjećali su prijeku potrebu navješćivati evanđelje. I danas je važno imati pred očima tu perspektivu, jer nam ona pomaže evangelizirati s radošću onih koji znaju da je "Gospodin blizu" i s nadom onih koji teže cilju kad ćemo svi biti s Kristom na njegovoj svadbenoj gozbi u Kraljevstvu Božjem. Dok, dakle, svijet nudi razne "gozbe" konzumerizma, egoističnog blagostanja, zgrtanja, individualizma, evanđelje poziva sve na Božju gozbu gdje vladaju radost, dijeljenje s drugima, pravda, bratstvo, zajedništvo s Bogom i drugima.

Ta punina života, koja je Kristov dar, anticipirana je već u gozbi Euharistije koju Crkva slavi po Gospodinovoj zapovijedi u njegov spomen. Tako je poziv na eshatološku gozbu koji nosimo svima u našem evangelizacijskom poslanju neraskidivo povezan s pozivom na euharistijski stol, gdje nas Gospodin hrani svojom Riječju i svojim Tijelom i Krvlju. Kao što je učio Benedikt XVI., »u svakom se euharistijskom slavlju sakramentalno ostvaruje eshatološko okupljanje naroda Božjeg. Euharistijska gozba za nas je stvarna anticipacija konačne gozbe. Tu su konačnu gozbu navijestili proroci (usp. Iz 25, 6-9), dok je u Novom zavjetu ona opisana kao "svadba Jaganjčeva" (Otk 19, 7-9), koju valja slaviti u radosti zajedništva svetih« (Posin. apost. pob. *Sacramentum caritatis*, 31).

Autor crteža: Mia Cazin, KOŠ „Josip Pavlišić“

Stoga smo svi pozvani snažnije doživjeti svaku Euharistiju u svim njezinim dimenzijama, osobito u eshatološkoj i misijskoj dimenziji. U vezi s tim ponavljam da »ne možemo pristupiti euharistijskom stolu ako se ne uključimo u poslanje koje, polazeći iz Božjega srca, teži doprijeti do svih ljudi« (*isto*, 84). Euharistijska obnova koju mnoge mjesne Crkve hvalevrijedno promiču u ovom vremenu nakon pandemije bolesti covid-19 također će biti temeljna za buđenje misionarskog duha u svakom vjerniku. S koliko bismo više vjere i zanosa u srcu trebali na svakoj svetoj misi zazivati: »*Tvoju smrt, Gospodine, naviještamo, tvoje uskrsnuće slavimo, tvoj slavni dolazak iščekujemo*«!

U tom smislu, u ovoj godini posvećenoj molitvi u pripravi za Jubilej 2025., želim sve pozvati da pojačaju također i nadasve svoje sudjelovanje na svetoj misi te molitvu za evangelizacijsko poslanje Crkve. Poslušna Spasiteljevoj riječi, ona ne prestaje u svakom euharistijskom i liturgijskom slavlju upućivati Bogu molitvu *Očenaš* sa zazivom »*Dodi kraljevstvo tvoje*«. I tako nas svakodnevna molitva, a posebno euharistija, čine hodočascima misionarima nade na putu prema vječnome životu u Bogu, prema svadbenoj gozbi koju je Bog pripremio za svu svoju djecu.

3. "Svi." Sveopće poslanje Kristovih učenika i Crkva koja je sva sinodalna i misijska

Treće i posljednje razmišljanje odnosi se na primatelje kraljeva poziva, a to su »svi«. Kao što sam istaknuo, »ovo je srž misije: ovaj "svi". Ne isključujući nikoga. Svi. Svako naše poslanje, dakle, izvire iz Kristova Srca kako bi On mogao sve privući sebi« (Govor sudionicima Opće skupštine Papinskih misijskih djela, 3. lipnja 2023.). I danas, u svijetu razdiranom podjelama i sukobima, Kristovo je evanđelje blag i snažan glas koji poziva ljude da jedni druge susreću, da se međusobno prepoznaju kao braća i da se raduju skladu među različitostima. Bog želi da se »svi ljudi spase i dođu do spoznanja istine« (1 Tim 2, 4). Stoga u čitavom svom misionarskom djelovanju nikada nemojmo zaboraviti da smo poslani svima naviještati evanđelje, i to »ne kao oni koji nameću novu obvezu, nego kao oni koji dijele jednu radost, ukazuju na obzor ljepote i koji pozivaju druge na bogatu gozbu« (Apostolska pobudnica *Evangelii gaudium*, 14).

Kristovim učenicima misionarima uvijek je na srcu briga za sve ljude, neovisno o njihovom društvenom položaju ili moralnom stanju. Prisposoba o gozbi nam govori da sluge, držeći se kraljeve zapovijedi, sabrale »sve koje nađoše – i zle i dobre« (Mt 22, 10). K tome, »prosjaci, sakati, slijepi i hromi« (Lk 14, 21), to jest posljednji i marginalizirani u društvu, posebni su kraljevi uzvanici. Tako svadbena gozba Sinova, koju je Bog pripremio, ostaje zauvijek otvorena za sve, jer je njegova ljubav prema svakome od nas velika i bezuvjetna. »Bog je tako ljubio svijet te je dao svoga Sina Jedinorođenca da nijedan koji u njega vjeruje ne propadne, nego da ima život vječni« (Iv 3, 16). Svaka osoba, dakle svaki muškarac i svaka žena, primatelji su Božjeg poziva kako bi bili dionici njegove milosti koja preobražava i spašava. Treba samo reći "dà" tom besplatnom Božjem daru, prihvatiti ga i dopustiti da nas on

preobrazu, zaodijevajući se njime kao »svadbenim ruhom« (usp. Mt 22, 12).

Misija za sve zahtijeva uključenost sviju. Stoga trebamo nastaviti svoj hod prema Crkvi koja će biti sva sinodalna i misijska u službi evanđelja. Sinodalnost je sama po sebi misijska i, obratno, misija je uvijek sinodalna. Stoga je tijesna misijska suradnja danas još hitnija i nužnija, kako u sveopćoj Crkvi tako i u partikularnim Crkvama. U duhu Drugog vatikanskog koncila i mojih predšasnika, preporučujem svim biskupijama svijeta službu Papinskih misijskih djela, koja predstavljaju glavno sredstvo »da se katolici već od djetinjstva prožimaju pravim sveopćim i misijskim duhom i da se potakne uspješno prikupljanje pomoći na dobrobit svih misija prema potrebama svake od njih« (Dekret *Ad gentes*, 38). Zato su kolekte koje se prikupljaju na Svjetski dan misija u svim mjesnim Crkvama u cijelosti namijenjene Općem fondu solidarnosti, koji zatim Papinsko djelo za širenje vjere u Papino ime dijeli za potrebe svih crkvenih misija. Molimo Gospodina da nas vodi i pomaže da budemo Crkva koja će biti više sinodalna i misijska (usp. *Homilija na Završnoj misi Redovite opće skupštine Biskupske sinode*, 29. listopada 2023.).

Upravimo, na kraju, svoj pogled u Mariju, koja je od Isusa izmolila prvo čudo na svadbi u Kani Galilejskoj (usp. *Iv 2, 1-12*). Gospodin Isus je mladencima i svim uzvanicima dao mladog vina u izobilju, što je bio predznak svadbene gozbe koju Bog svima priprema na kraju vremenâ. Molimo i danas njezin majčinski zagovor za evangelizacijsko poslanje Kristovih učenika. Pođimo s radošću i brigom naše Majke, sa snagom nježnosti i ljubavi (usp. Apostolska pobudnica *Evangelii gaudium*, 288), i donesimo svima poziv Kralja Spasitelja. Sveta Marijo, Zvijezdo evangelizacije, moli za nas!

Rim, Sveti Ivan Lateranski, 25. siječnja 2024., blagdan Obraćenja sv. Pavla.

FRANJO

PORUKA PREDSJEDNIKA VIJEĆA ZA MISIJE HRVATSKE BISKUPSKE KONFERENCIJE

Dragi prijatelji i dobročinitelji misija, braćo i sestre u Kristu!

Papa Pio XI. svojim otpisom 14. travnja 1926. odredio je da pretposljednja nedjelja u mjesecu listopadu bude dan molitve i posebne misijske animacije u cijeloj Crkvi. Godinu kasnije, 1927., isti je papa misijsko djelo Crkve stavio pod zaštitu sv. Franje Ksaverskog, isusovca, i sv. Male Terezije, karmelićanke. Usto je već od 1928. godine sveti otac preporučio članovima Apostolata molitve da svakog mjeseca mole na posebnu misijsku nakanu. Ove, dakle, godine obilježavamo 98. svjetski misijski dan – Misijsku nedjelju.

Prigoda je to da zahvalimo Trojednom Bogu za sve naše misionare, misijske djelatnike, animatore misija, prijatelje i dobročinitelje misija tijekom gotovo jednog stoljeća. Mjesec listopad, koji na poseban način Crkva posvećuje Gospi, izvrsna je prigoda da Mariji Majci Crkve preporučimo evangelizaciju naroda i molimo da se ne umorimo u vršenju misije koju je Isus povjerio ponajprije svojim apostolima, a potom svima nama: „Pođite dakle i učinite mojim učenicima sve narode.“ (Mt 28, 19)

U povodu obilježavanja 98. dana misija papa Franjo uputio je svoju poruku i predložio temu: „Pođite i pozovite sve na gozbu (usp. Mt 22, 9)“. Tu poruku radosna i otvorena srca preuzimamo te zajedno s papom Franjom i cijelom Crkvom razmišljamo, molimo i žrtvujemo se za misijsko djelo Crkve i evangelizaciju naroda.

Papa je te evanđeoske riječi izabrao radi općeg poziva koji naglašava evanđelist Matej. Kad se kaže SVI, to znači da nitko nije izuzet. Gospodin povjerava misiju svima, bez iznimke. Svi trebamo izići na raskrižja, ne samo jedne nedjelje koju nazivamo misijskom, nego svake nedjelje i svakog dana. Bl. Paolo Manna (1872. – 1952.), utemeljitelj Papske misijske zajednice, koja okuplja sve krštenike: biskupe, svećenike, redovnike, redovnice i sve vjernike laike, da se ujedine u zajedničkoj akciji: „Svi su misionari“, pod geslom: „Sva Crkva

za sav svijet“. Posebno je naglasio da je svaki svećenik misionar po svojoj naravi i definiciji.

Poći s Gospodinom i s njim koračati posebna je čast i radost, koja svoj vrhunac dostiže na Jaganjčevoj gozbi – euharistiji, koja osmišljava sav trud i napore te svojim zajedništvom potiče na aktivnost. U apostolskoj pobudnici *Sacramentum caritatis* papa Benedikt XVI. piše: „Doista, ljubav koju slavimo u sakramentu ne možemo zadržati za sebe. Ona po svojoj naravi zahtijeva da je priopćimo svima. Svijet je potrebit Božje ljubavi, susreta s Isusom Kristom i vjere u njega.“ (84) Iz tog razloga euharistija nije samo izvor i vrhunac života Crkve, nego i njezina poslanja: „Autentično euharistijska Crkva jest misijska Crkva“ (isto), koja može donijeti svima zajedništvo s Bogom, naviještajući s uvjerenjem da „što smo vidjeli i čuli, navješćujemo i vama da i vi imate zajedništvo s nama“ (1 Iv 1, 3).

Poći i pozvati na gozbu pretpostavlja odaziv na Kristov poziv. Prvi je korak misije Gospodinov poziv, drugi čovjekov odaziv, a treći korak ostvarenje misije. Tako misija postaje beskrajn krug u koji poziva Isus i u koji su uključeni krštenici svih naraštaja. Svakim danom taj krug postaje veći i obogaćuje zemaljsku kuglu suradnicima misijskog poslanja Crkve.

Papa Franjo u svojoj poruci za 98. svjetski dan misija preporučuje „svim biskupijama svijeta službu Papinskih misijskih djela, koja predstavljaju glavno sredstvo „da se katolici već od djetinjstva prožimaju pravim sveopćim i misijskim duhom i da se potakne uspješno prikupljanje pomoći na dobrobit svih misija prema potrebama

svake od njih“ (dekret *Ad gentes*, 38). Zato su kolekte koje se prikupljaju na Svjetski dan misija u svim mjesnim Crkvama u cijelosti namijenjene Općemu fondu solidarnosti, koji zatim Papinsko djelo za širenje vjere u papino ime dijeli za potrebe svih crkvenih misija.

Crkva u Hrvata zahvalno promatra svoje misionare i misionarke, kao i sve misijske animatore i djelatnike, koji ozbiljno i odgovorno vrše misiju Kristovu i misiju Crkve, prati ih svojim molitvama te njihovo djelovanje preporučuje svim prijateljima i dobročiniteljima, kao i svim ljudima dobre volje koji su spremni ublažiti duhovnu i materijalnu glad i žeđ svih ljudi i naroda koji su u potrebi.

U mjesecu listopadu, nakon ljetne stanke, pokreću se razne aktivnosti. Tako nas Crkva poziva da se uključimo u lanac molitve za misijsko djelo Crkve. Prigoda je to da molitvom *Krunice*, osobno ili zajednički, učimo od Gospe kako se služi potrebitima, da zajedno s njom pođemo u gorja potrebā čovječanstva te poput nje osjetimo radost susreta s onima kojima nas Gospodin šalje.

Neka nas na tom putu zagovara Gospa, kao i zaštitnici misija: sv. Franjo Ksaverski i sv. Mala Terezija, moleći nam svima obilan Božji blagoslov.

Poreč, 10. rujna 2024.

✠ Ivan Štironja,

porečki i pulski biskup,
predsjednik Vijeća za misije HBK-a

NARAV I KARIZMA PAPINSKIH MISIJSKIH DJELA

Povijesni pregled

Papinska misijska djela (PMD) potječu iz 1822. godine, kad je Pauline Jaricot osnovala Djelo za širenje vjere. Otkrila je izvanredan sustav za uključivanje vjernika u poslanje Crkve molitvom i prikupljanjem sredstava. Inicijativa je započela u malom krugu prijatelja, koji su svaki dan molili za misije *ad gentes* i davali skroman tjedni prilog kao podršku misijama *ad gentes*. Ta se ideja brzo proširila Francuskom, ali i šire. Crpeći iz Paulinina nadahnuća i slijedeći njezino inzistiranje najprije na molitvi, a zatim na milosrđu za misionare diljem svijeta, biskup Charles Forbin Janson, uvidjevši potrebu da se evanđelje donese djeci u misijskim zemljama, bio je potaknut uključiti njihove vršnjake u Francuskoj u zadaću evangelizacije te je utemeljio Djelo svetog djetinjstva. Ubrzo nakon toga Jean Bigard i njezina majka Stephanie slijedile su isti put i utemeljile Djelo svetog Petra apostola za formaciju domaćeg klera. Naposljetku, 1916. godine blaženi Paolo Manna osnovao je Misijsku zajednicu da bi potaknuo i formirao biskupe i svećenike da budu osjetljivi za misije *ad gentes*, a uključivao je i sve krštene vjernike..

Godine 1922. papa Pio XI. proglasio je prva tri djela papinskim. Kasnije, 1956. godine, papa Pio XII. proglasio je i četvrto djelo papinskim, a papa sveti Pavao VI. naknadno je potvrdio papinsko priznanje, ponovno preporučujući Misijsku zajednicu svim biskupima (za misijsku formaciju i animaciju u njihovim biskupijama). Kao Petrov nasljednik i pastir sveopće Crkve papa djelovanjem PMD-a izražava svoju misijsku brigu za cijelu Crkvu, kao i za svaku mjesnu Crkvu.

Narav PMD-a

Papinska misijska djela svjetska su mreža molitve i milosrđa za evangelizacijsko poslanje Crkve u službi svetog oca. Ona su izraz i plod velika pokreta misijske duhovnosti među cijelim Božjim narodom. Svojim djelovanjem ona potiču na veću svijest i revnost za misije *ad gentes* svih krštenika, osobito molitvom, animacijom, informiranjem, formacijom, suradnjom i osobnom žrtvom. Njihova posebna svrha je molitva i poduzimanje konkretnih akcija za potporu evangelizacije i djelovanja misionara diljem svijeta.

Karizma PMD-a

Karizma PMD-a u svakom je kršteniku odgajati i razvijati misijski duh, ukorijenjen u molitvi, žrtvi i ljubavi, kao pomoć papi u njegovoj službi promicanja *missio ad gentes* i potpore svima Crkvama.

U tom smislu treba istaknuti dva vrlo važna aspekta:

a) Karizma PMD-a je dar Duha Svetoga Božjemu narodu za poticanje misijskog djelovanja u svim kršćanskim zajednicama. To je duhovni pokret u cijeloj Crkvi koji je u službi cijele Crkve.

b) Ta karizma obvezuje PMD, a po njemu i cijelu Crkvu da bude vođena Duhom. Povijest PMD-a pokazuje nam da je on bio odgovor na uvijek nove izazove vremena. I danas je PMD pozvan živjeti svoju misionarsku narav, dopuštajući da bude nadahnut da uvijek izlazi „van“, gdje je potrebno njegovo djelovanje. Povijest PMD-a, stvarana tijekom godina, rječita je ilustraci-

ja njegova razvoja i rasta. On je poticaj za sve, a posebno za one koji su izravno uključeni u PMD da se ne boje rasta, da budu dinamičniji i nikada statični, da uvijek budu u „izlasku“, na što je pozvana cijela Crkva, „izlaziti“, uvijek ići „van“.

Da bi se karizma PMD-a što bolje shvaćala, potrebno je izdvojiti četiri ključna izraza:

a) Evangelizacijsko poslanje Crkve

– prvi i posljednji cilj PMD-a. Doista, to je jedina svrha njegova postojanja, što je vidljivo i iz nakana utemeljitelja pojedinih djela. Nijedna stvarnost PMD-a ne postoji sama za sebe, pa čak ni za druge plemenite humanitarne svrhe, već isključivo za poslanje, za evangelizaciju, to jest naviještanje Kristova evanđelja svim narodima, koji je tu zadaću povjerio svojoj Crkvi, zajednici svojih učenika.

b) Svjetska mreža – PMD je pozvan graditi mrežu i raditi kao mreža, to jest u zajedništvu različitih nacionalnih uprava, kao i s mjesnim crkvama.

Temelj je takvu djelovanju zamisao i briljantan rad Pauline Jaricot u formiranju i radu mreže – jednostavan, ali briljantan sustav: skupine od 10 ljudi, koje su se zatim povećavale na 100, a zatim na tisuću, s voditeljem na svakoj razini. Također iz te perspektive pojedinačne nacionalne uprave i sva četiri djela pozvani su raditi zajedno, jedni s drugima, u duhu suradnje i uzajamne podrške. U tom su duhu biskupijska ravnateljstva pozvana surađivati s nacionalnim upravama. Na isti način treba razvijati stabilne odnose sa svim sastavnicama Božjeg naroda, s osobitim misijskim pozivom (misijski instituti, klauzurni samostani, misionari laici). Stoga će ta mreža biti mreža formacije (početne i trajne), kao i podizanja misijske svijesti.

c) Svjetska molitvena mreža – prvotno djelovanje za misije. Poput PMD-a, ta će molitva biti usmjerena na evangelizaciju diljem svijeta. I ovdje je, osim pobuđivanja u vjernicima, a posebno u članovima PMD-a pobožne želje i sporadična molitvenog čina, potrebna stalna pratnja i formacija u „misijskoj“ molitvi, koja se onda izražava u konkretnim karitativnim akcijama.

d) Svjetska dobrotvorna mreža – posljedica molitve. I ovdje je prije svega riječ o dobrotvornu prikupljanju za misije. O tome govori statut PMD-a:

Br. 19. Među mnogim oblicima služenja misijama Papinska misijska djela uvijek su kao glavni cilj imala potporu evangelizaciji.

Ne isključujući pomoć na području promicanja i razvoja čovjeka te suradnju s katoličkim socijalnim i zdravstvenim tijelima i udrugama, vjeruju da „najbolje služenje bratu je evangelizacija, koja mu pomaže da se ostvari kao Božji sin, oslobađa ga od nepravdi i cjelovito ga unapređuje“ (Redemptoris Missio, 58).

Putem fonda solidarnosti, Papinska misijska djela ponajprije podupiru Crkve u teškim situacijama i najvećim potrebama, pomažući im, s poštovanjem, da zadovolje svoje temeljne pastoralne i misijske potrebe s obzirom na njihovu progresivnu autonomiju, i nastoje omogućiti im da zauzvrat odgovore na potrebe drugih (usp. Redemptoris Missio, 85).

Četiri vida karizme

Svako djelo ima svoj specifični izraz jedinstvene karizme, koju je primila i proživjela Pauline Jaricot, a koju je kasnije ponovno pokrenuo o. Paolo Manna. Svako djelo na svoj način konkretizira zajedničku obvezu promicanja misijskog duha unutar Božjeg naroda.

Djelo za širenje vjere ima za cilj oblikovati katoličku savjest kod vjernika, sposobnu spojiti punu poslušnost Duhu s apostolskim zalaganjem, otvorenim prema čitavom svijetu. Također pridonosi pripremi misijskih animatora koji djeluju u partikularnim crkvama za primjerenije sudjelovanje u sveopćem poslanju. Posebno je pažljivo na misijsku formaciju mladih i misijsku dimenziju obitelji. Među najljepšim je plodovima tog djela uvođenje Svjetskog dana misija (Redemptoris Missio, 81), koji je proglasio današnji Dikasterij za bogoštovlje i stegu sakramenata (tadašnja Sveta kongregacija obreda) 14. travnja 1926. i odredio da se slavi pretposljednju nedjelju u mjesecu listopadu.

Djelo svetog Petra apostola ima primarni cilj poduprijeti važnost apostolstva u poslanju i potrebu da svaka Crkva bude sposobna odgajati, u pojedinim duhovnim i kulturnim kontekstima, vlastito redovništvo, a posebno zaredene službenike. To djelo ne promiče samo ekonomsku potporu, već je ukorijenjeno u molitvi i životu nadahnutu vjerom.

Djelo svetog djetinjstva duguje svoje ime želji da se povjeri zaštiti Malog Isusa. Uvjereni da djeca mogu biti duhovna i društvena snaga za stvarnu preobrazbu svijeta, to djelo želi potaknuti pokret kršćanske djece posvećen pomaganju drugoj djeci. Djelo zadržava svoj izvorni misijski karakter i također uključuje predanost opiranju i osudi uzroka višestruka nasilja koje trpe djeca u svijetu te pridonosi konkretnim inicijativama pomoći. To je zalaganje tim učinkovitije ako se provodi u tijesnoj povezanosti s mjesnim crkvama i u skladu s obiteljima, župama i školama.

Misijska zajednica, predviđajući i pripremajući naknadno učenje crkvenog učiteljstva o univerzalnoj misijskoj dimenziji prezbiterskog života (usp. Drugi vatikanski sabor, *Dekret Presbyterorum ordinis*, 10), ima za cilj ponovno probuditi apostolski žar među svojim članovima i po njima u cijelome kršćanskom narodu. Zajednica surađuje na povećanju misijskih zvanja i boljoj raspodjeli klera, jačajući suradnju među crkvama. Ona potiče Božji narod da jasnije očituje svoje misijsko opredjeljenje i duhovna je snaga usmjerena na obraćanje svijeta.

Služenje PMD-a mjesnoj i sveopćoj Crkvi

S institucijske točke gledišta PMD je nazočan u Crkvi s oko 120 nacionalnih ravnatelja, koji u svakoj zemlji koordiniraju njegov rad. Nadalje, *Zakonik kanonskog prava* (usp. kan. 791) propisuje da biskup u svakoj biskupiji imenuje osobu zaduženu za misije, a posebno za PMD.

S pastoralnog gledišta PMD pomaže svim vjernicima da ponovno otkriju vjeru, i to vjeru čija je narav misijska i univerzalna. To uključuje misijsku svijest, nadahnuće za *missio ad gentes* te duhovnu i materijalnu potporu za poslanje Crkve. Nije slučajno što je Ivan Pavao II. rekao da je kriza poslanja znak krize vjere (usp. *Redemptoris Missio*, 2).

Opširnije možemo reći da *missio ad gentes* nadahnjuje evangelizaciju. Postoje mnogi pojmovi koji definiraju nalog koji je Isus dao svojim učenicima prije svog uzašašća na nebo: poslanje, apostolat, apostolsko djelovanje, navještaj evanđelja, evangelizacija, svjedočanstvo itd. Sve u svemu, radi se o tome da ljubav Božju, koju nam je pokazao u Isusu Kristu, učinimo univerzalnom, tako da ju svatko može slobodno prigrliti u vjeri i potom živjeti od nje. Paradigma svih apostolskih aktivnosti je *missio ad gentes*, jer je upućena onima koji još nisu kršteni. Zapravo, cilj pastora je pobuditi vjeru kao osobno prijanje uz Krista. Ondje gdje se dinamika *missio ad gentes* smanjuje ili čak umire, slabe i svi ostali pastoralni napori, budući da je *missio ad gentes* najpotpuniji izraz izlazeće, misionarske Crkve, koja želi doprijeti do svih s objavom spasenja u Kristu. Stoga *missio ad gentes* daje mjesnoj Crkvi onu dinamiku koja ju gura prema ljudima, čak i onima najjudaljenijima.

Nakraju, prisutnost PMD-a u pojedinim biskupijama pomaže im da iskuse univerzalnu narav Crkve – nijedna mjesna Crkva ne može živjeti osim u odnosu s općom

Crkvom i obrnuto. Upravo je misijski kontekst onaj u kojem se najjasnije očituje potrebna razmjena i uzajamno oplodivanje mjesne Crkve i sveopće Crkve.

50 GODINA MISIJE U DR KONGU

PROSLAVLJENA 50. OBLJETNICA DJELOVANJA SESTARA U MISIJI U DR KONGU

Školske sestre franjevke Krista Kralja dolaze iz Maribora u Split 1904. godine na poziv biskupa Filipa Franje Nakića. Već 1914. otvaraju domaćinsku školu za djevojke, kojima je to bila jedinstvena prigoda za obrazovanje. U to vrijeme javljaju se brojna duhovna zvanja te se osnivaju nove zajednice i šire se mogućnosti djelovanja. Time su stvoreni uvjeti za osnivanje Provincije Presvetog Srca Isusova, koja od 1922. godine ima sjedište u Splitu. Sestre su prisutne u vjerskom odgoju, medicinskoj i socijalnoj djelatnosti. Početkom sedamdesetih godina 20. stoljeća dolazi poziv braće franjevaca Provincije Presvetog Otkupitelja iz Splita, koji otvaraju vlastitu misiju u tadašnjem Zairu.

Ove se godine navršava 50 godina kako su naše sestre odgovorile na misijski poziv i stupile na afričko tlo. Provincijski kapitul održan 11. i 12. kolovoza 1973. prihvatio je poziv braće franjevaca i odobrio odlazak prvih sestara. Bližu pripravu i učenje francuskog jezika sestre su obavljale u Parizu. U pratnji vrhovne predstojnice majke Josephine Tominac i provincijske predstojnice s. Serafike Balajić 12. rujna 1974. godine otputovale su prve misionarke, s. Romana Baković i s. Erika Dadić, a nekoliko mjeseci kasnije pridružila im se s. Blaženka Barun. Došle su u Luhwinju i radile na otvaranju prve misije.

Danas DR Kongo ima blizu 100 milijuna stanovnika, a po površini je treća zemlja na kontinentu, iza Sudana i Alžira. Brojna plemena i različiti jezici na velikom područ-

ju razlog su zahtjevnosti upravljanja tom zemljom, osobito nakon dobivanja samostalnosti 1960. godine. Plodno vulkansko tlo stoljećima je bilo razlogom za bešćutno izrabljivanje rudnih blaga. Blizina Ekvatora i visoka nadmorska visina uvjetuju blagu klimu, bez izmjene godišnjih doba, ali zato postoji izmjena kišnih i sušnih mjeseci. Iako je promet znatno otežan za vrijeme kišnih mjeseci, dobrobit vode je neizmijerna. Unatoč temperaturama koje se kreću od 17 do 30 °C, život je i s današnjim tehnološkim razvitkom vrlo težak. U rijetkim slučajevima postoji električna struja, pa se koristi sunčeva energija. To je, naravno, vrlo dobro, ali nabava i postavljanje panela je skupo. Zato vrlo rijetko postoji ulična rasvjeta. Također izgradnja sustava za dovođenje podzemnih voda zahtijeva stručnu i financijsku podlogu, što je većini stanovništva neostvarivo. Natalitet je vrlo visok, ali nažalost, i smrtnost djece također. Proširenost bolesti onemogućava starenje stanovništva. Na visini od 1800 m nadmorske visine u Luhwinji je živjelo stanovništvo koje je samo djelomično ili nepotpuno poznavalo kršćanstvo. Bivša belgijska vlast na tom području ostavila je uglavnom protestantske misije.

Osnivanje prve misije u Luhwinji, koja je danas proslavila 50 godina župe, donijelo je novi zamah: sestre franjevke stanovništvo su naučile raditi opeku, dovele izvorsku vodu, izgradile crkvu i župnu kuću, samostan, prve škole, dispanzer. Zahvaljujući uskoj suradnji s braćom franjevcima misionarima Provincije Presvetog Otkupitelja, misijsko djelovanje sestre ostvaruju

na onim područjima gdje je to bilo najpotrebnije. Briga za zdravlje, održavanje higijene, opismenjavanje odraslih, pomoć napuštenima, spašavanje od gladi, otvaranje škola i dispanzera ostat će u sjećanju mnogih naraštaja koji su na području Luhwinje stjecali prva znanja, koja će im dati mogućnost za preživljavanje i osnivanje vlastite obitelji.

Već 1988. godine otvara se zajednica u mjestu Nyatende, nedaleko od velika grada i nadbiskupijskog središta Bukavua. Zajedno s braćom franjevcima sestre franjevske sudjeluju u radu pastoralnoga, školskoga i zdravstvenog centra, koji predstavlja žilu kucavicu za gusto naseljen kraj. Zahvaljujući velikim donacijama europskih organizacija i dobročinitelja pojedinaca, 1994. godine otvara se zajednica u gradu Bukavuu, u predjelu Nguba. Za djelovanje misije, koja se i brojčano množi, bilo je potrebno imati vlastitu kuću u gradu, koja će postati kuća odgoja. Tako se otvara i četvrta zajednica u gradu, u predjelu Muhungu, gdje su danas smještene kandidatkinje. O blagdanu sv. Franje 2023. godine otvorena je peta zajednica, koja se nalazi u Ugandi, u mjestu Rwanjena, gdje su sestre pozvane djelovati u župnom pastoralu, a prema mogućnostima i u zdravstvenome i školskom centru. Danas misija broji 36 časnih sestara, od kojih je šest Hrvatica.

Nažalost, područje pokrajine Sud Kivu, koje graniči s Ruandom, pogođeno je teškim ratnim događanjima, za vrijeme kojega su naše sestre našle utočište kod braće isusovaca u Bukavuu. Velik broj izbjeglica ušao je u ta pogranična područja. To je uzrokovalo otežavanje već ionako teške ekonomske situacije i uzrokovanje nereda koji prate svaka ratna zbivanja. Danas se situacija donekle umirila, dok na nekim područjima u DR Kongu još traju nemiri i nesigurnost. Nažalost, prije osam go-

dina mučeničku smrt je doživjela naša s. Clara Agano, koja je ubijena na radnom mjestu ravnateljice škole u Muhunguu, za vrijeme radnog vremena.

Za postignuće tijekom ovih 50 godina najveću zahvalnost dugujemo dobromu Bogu, koji nas je vodio svojom blagom i milosrdnom riječi. Tijekom toga dugog vremena spašen je veliki broj ljudi od ruba siromaštva, mnoštvo djece dobilo je obrazovanje, omogućena je primarna zdravstvena skrb i znatno su poboljšani osnovni uvjeti života mnogih obitelji. Za djelovanje u misiji postoji poseban životni poziv. Naše sestre odgovorile su na taj poziv, a sve dosadašnje provincijske uprave imale su osjećaja i razumijevanja za podržavanje i nastavak djelovanja na afričkom tlu, uz veliku podršku provincijskih uprava Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja.

Svoj jubilej proslavile smo u Imotskom, Zadru i Zagrebu. Središnje euharistijsko slavlje kojim završavamo jubilarnu godinu slavit ćemo 5. listopada 2024. godine u Splitu, na Lovretu, koje će predvoditi splitsko-makarski nadbiskup mons. Zdenko Križić. Naše sestre u DR Kongu proslavile su jubilej 14. srpnja u Luhwinji. Euharistijsko slavlje predvodio je nadbiskup Bukavua mons. Francoise-Xavier Maroy Rusengo, u koncelebraciji sa 100 svećenika, a prisustvovalo je oko pet tisuća vjernika. Ujedno se proslavilo i 50 godina Župe Luhwinja, iz koje su nastale još dvije okolne župe. Svečanim euharistijskim slavljinama želimo zahvaliti dragom Bogu na svim iskustvima kojima nas je obdario za vrijeme pedesetogodišnjeg rada. Osobitu zahvalnost iskazujemo dragim vjernicima dobročiniteljima, jer naš trud bez njihove podrške ne bismo mogli ostvariti. Pritom treba naglasiti da smo našu misiju počeli graditi prije 50 godina, kad smo na ovom tlu živjeli u drugačijim društvenim prilikama nego danas. Također nas je pogodio Domovinski rat i poslijer-

atni oporavak. Drugim riječima, ovaj narod pomagao je u vremenima kad je i sam bio potreban pomoći. Često se zna čuti da naš narod ima velik osjećaj za misije. Međutim, za dobrotu, pomoć i suosjećanje nije potrebno bogatstvo, nego srce.

Prije 50 godina u mjestu Luhwinja sestre su počele doslovno ni iz čega. Trebalo je dovesti vodu, graditi crkvu, kuću, a prije svega upoznavati ljude s Kristom. Danas više nije potrebno tražiti izvore vode u brdima, iako još uvijek ima velik broj sirotinje u okolici. Zadatci naše provincije i redovnica u misiji postaju zahtjevniji i kompleksniji. Stvoreni su uvjeti za školovanje mladih redovnica, a to je preduvjet za daljnje djelovanje. Na filozofsko-teološkom studiju u Splitu studiraju naša s. Theresite i s. Gisele. Također nastojimo da što veći broj mladih sestara završi studij u DR Kongu. Stečeno znanje i kompetencije vratit će svojem narodu. To je i smisao misijskog djelovanja: pomoći potrebitomu, osobiti ga za samostalno djelovanje te stvoriti uvjete da stečeno blago vrati drugima na isti način.

Ovom prigodom ne mogu osim riječima zahvaliti svim župnicima koji podržavaju misije, a vjernike potiču, okupljaju i hrane evanđeoskom riječi, da bi živjeli sakramentni život. Neki su već pokojni te iz nebeskih visina promatraju naše djelovanje.

Za ostvarena djela, kao i za ona koja planiramo u budućnosti ostvariti neka sve nas mudre starozavjetne riječi ohrabre i podrže na putu koji smo izabrali: „Tko dijeli obilato, sve više ima, a tko škrtari, sve je siromašniji.“ (Izr 11, 24)

Sestre misionarke u DR Kongu od 1974. do 2024.

1. **S. Romana Baković** 1974. –
2. **S. Erika Dadić** 1974. –
3. **S. Blaženka Barun** 1974. –
4. **S. Ljubomira Kustura** 1975. – 1975.
5. **S. Mislava Prkić** 1979. –
6. **S. Mirabilis Višić** 1981. –
7. **S. Većenega Dovranić** 1981. – 1990.
8. **S. Mirjam Penić** 1986. – 2020.
9. **S. Mariangela Todorić** 1987. – 1992.
10. **S. Ivka Piplović** 1989. – 2013.
11. **S. Samuela Bešker** sestra mostarske provincije
12. **S. Ivana Džibmeg** 1990. – 1996.
13. **S. Samuela Šimunović** 2007. –
14. **S. Adriana Galić** sestra mostarske provincije

Pripremila:

S. Lidija Bernardica Matijević,
provincijska predstojnica

RAZMATRANJA LITURGIJSKIH TEKSTOVA ZA 28. TJEDAN KROZ GODINU

ČUDESNI SU PUTEVI I NAMJERE STVORITELJEVE

S. Mirjam Filipović (Haiti)

Razmatranje za ponedjeljak 14. listopada 2024.

Današnja liturgijska čitanja upravo nas na to upućuju. Tako piše sv. Luka u evanđelju i sv. Pavao u poslanici Galaćanima. U tim riječima može se prepoznati ta čudesna Stvoriteljeva zamisao u svrhu dobrobiti za čitavo čovječanstvo. Apostol Pavao govori o Abrahamu, praocu naše vjere, i njegova dva sina. Jedan je rođen od Hagarove ropkinje, za ropstvo, a drugi od slobodne, Jeruzalem, koji je majka naša. „Kličići nerotkinjo koja ne rađaš, jer osamljena više djece ima.“

Evanđelist Luka govori nam pak o Isusu kojega traži mnoštvo. Traže od Isusa znak da bi povjerovali njegovoj riječi. No Isus upućuje na Joninu ulogu obraćenju Ninivljana i dodaje da ovom naraštaju ne će biti dan drugi znak doli znak Jonin. A on je više od Jone. Što nam Isus tim riječima govori? Što je to više od Jone? Dragi prijatelji misija, ako se upitamo što je za svakoga od nas to nešto više, mogli bismo reći da je to radost koju doživljavamo u svojim životima. Izvor istinske radosti je u Isusu Kristu. Zato je ona veća od nečega što bismo željeli imati, posjedovati... Radost se ne posjeduje, ona se živi i svjedoči. Radosna vijest evanđelja upućuje nas na radosti kraljevstva nebeskoga, koje se žive i stječu ovdje na zemlji radosnim služenjem Kristu.

Mene osobno to povezuje i s imenom moje redovničke zajednice, Služavke Kristove. Svi trebamo služiti Kristu i na to

smo pozvani. Kako to primijeniti u svojim životima? Biti njegovi udovi, koje on sam pokreće. Biti njegovo srce, koje kuca u našim grudima. Biti njegove misli, koje žele samo dobro drugima. Napose našoj braći i sestrama koji su nam blizu, ali i onima koji su daleko. Onima do kojih radosna vijest, Utjelovljena Riječ Očeva, još nije stigla i nakon više od dvije tisuće godina. Po tome je to danas, a bit će sve do vječnosti, aktualna vijest. Za sve je i danas, kako u dalekim zemljama svijeta, tako i za nadolazeće naraštaje, riječ evanđelja radosna vijest spasenja, jer je Krist krv svoju prolio za svakog čovjeka.

Misijsko djelovanje je poziv, ali i odaziv na iskorak iz naših ustaljenih načina života. Uvijek nanovo treba nam iskustvo Stvoriteljeve prisutnosti upravo u onima koji se nalaze na marginama ljudskoga društva. Onima koji su odbačeni, prezreni

i osuđeni na neopisive patnje, boli, gladi i nasilja. Neka Isus upravo po nama zaštiti te slabe i ranjive kategorije diljem cijelog svijeta! Nema tih riječi koje bi mogle opisati duhovni mir upravo tih ljudi koji se nalaze u stanju nemoći, jer im taj mir daje upravo Krist Gospodin. Radost i mir koji nose u svojem srcu nije plod bogatstva ovog svijeta, nego blaženstva kojima Bog nagrađuje one koji su mu vjerni bez obzira na križeve koje nose. Nositi boli i patnje te svakodnevnih križeva, dijeliti dobrotu i ljubav zapovijed je ljubavi, u kojoj su sadržani Zakon i proroci. U nesebičnoj ljubavi sadržan je navještaj radosne vijesti. U ozračju evanđeoske ljubavi Stvoriteljeva prisutnost postaje opipljiva. Novo nebo i nova zemlja već su tu, u srcima ljudi, bez obzira na opći kaos neljudskih čina sinova ovog svijeta.

Dragi prijatelji misija, koristim prigodu zahvaliti svima na vašoj molitvenoj, moralnoj i materijalnoj pomoći kojom sudjelujete u širenju Kristove ljubavi diljem svijeta, a posebno u misijskim zemljama. Zauzvrat molimo za vas, da vaša srca (p)ostanu ispunjena Kristovim mirom i radošću.

ISUS U OČIMA KOJE ME GLEDAJU

S. M. Veronika Čibarić (Salomonski Otoci)

Razmatranje za utorak 15. listopada 2024.

Mi sestre na Salomonskim Otcima često susrećemo ljude na putu, a posebno u posjetu selima. Kada pitam djecu kako se zovu, vrlo često ne dobijem odgovor. To bude zato što ne razumiju dok ih ne pitam na njihovu jeziku, a ne na pidžinu ili engleskome. Kada čuju svoj jezik, onda brže-bolje odgovore. Isto tako, kada djeci u školi dijelimo kruh sv. Vinka jednom u tjednu, kada ugledaju auto u vrijeme školskog odmora, trče

radosni niz mali obronak ususret kruhu. Ili kada bolesnik kuca na naša vrata tražeći pomoć. Naš sv. Vinko Paulski uči nas da, ako nas bolesnik zove u vrijeme molitve, ostavimo molitvu i pomognemo bolesniku, jer ostavljamo Boga radi Boga. Bog nas u tom bolesniku treba. Kada dijelimo kruh, uči nas da će nam siromasi jedino zbog naše ljubavi oprostiti kruh što im ga dajemo.

Sjetim se jedne priče iz života sv. Terezije Avilske, naučiteljice Crkve i velike reformatorice karmelićanskog reda, čiji spomendan danas slavimo. U njezinu životu spominje se događaj kad je jednom u svojem samostanu susrela na hodniku jednog dječaka. Iznenađena, upitala ga je tko je on. On je nju zauzvrat pitao isto pitanje: „A tko si ti?“ Ona je spremno odgovorila: „Ja sam Terezija od Isusa“. Na što je dječak rekao: „Ako si ti Terezija od Isusa, onda sam ja Isus od Terezije.“ I nestao je. Ona je shvatila da joj je Isus bio blizu u liku tog dječaka. Naš Bog je Bog blizine. Učinio je sebe čovjekom da bi nam bio blizu. Danas

ga možemo vidjeti očima vjere u presvetoj euharistiji – u njoj nam je Isus blizu. I još na poseban način u liku patnika i siromaha, u potrebitu utjehe, riječi ili kruha. Jer rekao nam je: „Što god učiniste jednome od ove moje najmanje braće, meni učiniste.“ U siromahu, u bratu i sestri pokraj mene – Isus je blizu. Ljubav je ono što nas povezuje i uklanja različitosti. Zapravo, različitost postaje bogatstvo kojim možemo biti ispunjeni ako ga prihvatimo. Takva ljubav oslobađa, ne sputava.

U Božjoj riječi danas čujemo da su oko Isusa bili ljudi onog vremena, farizeji, koji su ga htjeli u svojoj blizini. Ponudili su mu večeru i željeli ga uklopiti u svoje okvire. A on ih uči slobodi. Vidimo da je naš Bog onaj koji može čitati srca i misli. On nas poznaje. I uči nas biti slobodni, ne osuđivati ono nama nepoznato i drugačije. Jer on nam može doći neočekivano blizu a da ga ne vidimo. Dolazi nam svakodnevno veoma blizu u našoj braći i sestrama i gleda nas očima drugih. Često su oči drugoga ispit i ogledalo tko sam ja i tko su

za mene drugi i drugačiji. Očima ne treba jezik, oči se razumiju. Očima izražavamo ljubav koju činimo djelima, jedino zbog koje će nam siromasi oprostiti kruh što im ga dajemo, a bolesnik će osjetiti utjehu u boli, brat i sestra pokraj mene toplinu blizine. Neka nam Gospodin pomogne da se ne bojimo gledati jedni drugima u oči, da prepoznamo njega u očima drugoga, da prepoznamo i sebe u očima ljudi oko nas!

Gledajmo se očima srca, da se prepoznamo kao braća i sestre, da se prepoznamo kao djeca jednoga Oca na nebesima i zajedno gradimo kraljevstvo nebesko ovdje na zemlji!

MISIJE: IZGARANJE ZA SVE LJUDE

Vlč. Karlo Prpić (Kamerun)

Razmatranje za srijedu 16. listopada 2024.

Srce. Jedna od najljepših i najsnažnijih riječi u svakodnevnom govoru. Uistinu, srce je srž svega u našem životu. U radu i odmoru, djelima i riječima, pa čak i u šutnji. Kao naše vlastito srce na dlanu ponekad smo svi, kažemo, spremni darivati komu ili čemu najbolji dio sebe. Postoji, dakle, u ljudskom biću jedno središte, duhovne prirode i nevidljivo vanjskim osjetilima, ali ne manje stvarno, koje osjeća i trajno se pokreće i odgovara na riječi i događanja koja nas okružuju. U Katoličkoj crkvi posebno mjesto zauzima svetkovina Srca Isusova. Podsjeća nas na istinu vjere koja dolazi s visina i u svoj svojoj snazi dotiče sva područja ljudskog postojanja i življenja. Ako je tko uopće od početka ljudskog roda imao srce koje ljubi i razumije, onda je to sigurno bio Mesija, Bogočovjek, Isus Krist, u svojem životu i djelovanju na zemlji. Nitko nikada nije ni približno svim svojim srcem toliko ljubio Boga i čovjeka. Iz vječnosti ulazeći u prostor i vrijeme. Nevidljivi Bog Otac otvorio je svoje Božansko Srce i odaslao svojega vidljivoga i „opiplji-

vog“ Sina za otkupljenje svijeta. Isus – slika i prilika Božja među sinovima ljudskim. Utjelovljeno Božje Srce u svojim djelima, prisposodobama i čudesima. Kristov nam javni život, o čemu nam svjedoče sva četiri evanđelja, otkriva svu dubinu, visinu i širinu Božjeg Srca, za dobro i spas čovjeka i njegovu vječnost.

U svojem prvom ukazanju i objavi francuskoj redovnici Margareti Mariji Ala-coque, po Božiću 1673., Isus osobno zbori: „Moje srce izgara u ljubavi za sve ljude i posebno za tebe. Šaljem te Crkvi i svijetu. Prenesi moje riječi. Onoga tko poslušaa obdarit ću brojnim darovima i milostima.“

Nešto kasnije bit će to veliko otkriće i snažan poziv na korjenu promjenu i obraćenje: „Pogledaj i ne zaboravi ovo probodeno Srce, koje toliko ljubi ljude i za njih se žrtvuje bez pridržaja, a za uzvrat od većina trajno prima samo hladnoću i nezahvalnost, pogrde i uvrede!“ Svetica nije uspjela za svojeg

života uvjeriti ni crkvene dostojanstvenike ni veći broj vjernika u istinitost objava i ukazanja. No poslije njezine smrti dobrobit molitve i pobožnosti Presvetomu Srcu polako će pronaći svoj put do jednih i drugih, širom svijeta i do naših dana.

Usred naše Biskupije Ngaoundere (Kamerun) postoji molitvena zajednica Bratstvo Presvetog Srca. Njezini članovi nastoje potaknuti i ohrabriti vjernike koji se zanimaju za takvu vrstu pobožnosti u praktičnom životu i radu, napose u obiteljima. Ustrajnim zalaganjem gospođe Alphonsine ta je zajednica uspjela zaživjeti i preživjeti u nekoliko župa. Danas je Alphonsine u svojim osamdesetim godinama života i još uvijek spokojno uživa u zasluženoj mirovini svojedobno državne djelatnice. U ranom djetinjstvu ostala je bez roditelja. Nadarena i jače osobnosti, izborila se kao djevojka za određenu ravnopravnost u patrijarhalnom okruženju među ostalim muškim potomcima u klanu. Po završetku srednje škole i uz dodatno obrazovanje

uspjela se zaposliti kao tajnica na mjesnom sudu. Njezin brak je iznimno kratko trajao. Mlada je postala udovicom nakon tragične pogibije muža u prometnoj nesreći. I to je bio, po njezinim vlastitim riječima, pravi okidač za posve novo usmjerenje u životu. Odlučila je ostatak svojih dana, uz profesionalne obveze, posvetiti služanju vjeri i Crkvi. Spontano okrenuta duhovnosti i pobožnostima, željela je uvijek podijeliti svoje iskustvo s drugima. Oduševljena porukama Božanskog Srca, u svemu je osjećala kao nekakav nutarnji poriv, koji će kasnije prijeći u pravi poziv unutar domaće kršćanske zajednice. Taj vjernički žar nikada ju neće napustiti. To mogu i osobno posvjedočiti.

Blizak sam toj zajednici vjernika i kao duhovni savjetnik, na poticaj i zahtjev našeg biskupa. Jednom u tjednu okupljaju se na molitvu i euharistijsko klanjanje. Sve aktivnosti u zajednici pojačane su posebno u lipnju, mjesecu Srca Isusova. Povremeno organiziraju prikupljanje materijalnih sredstava za pomoć zanemarenim, starijim i teško bolesnim osobama bez potpore. Dva puta godišnje posjećuju s prigodnim darovima maloljetnički i ženski odjel u provincijskom zatvoru. Odnedavno pokušavaju susresti i smislenu životu privući barem neke od napuštene ili odbjele djece i mladeži s ulice, *street children*, kako ih ovdje nazivaju, a kojih je, na žalost, iz godinu u godinu sve više u većim mjestima u zemlji, kao i širom kontinenta. Trude se i u pripravi usamljenih patnika za sakramente svete popudbine.

Nisu li i to nadnaravno nadahnuta djela u jednom narodu? Po plodovima ćete ih prepoznati, zar ne? A plodovi su Duha Božjega, rekao bi sv. Pavao upravo u današnjem prvom čitanju, između ostaloga, „ljubav i radost, mir i dobrota, blagonaklonost i suosjećanje, vjera i povjerenje“ (usp. Gal 5, 18 – 25).

PONIZAN U VJERI, A NE OHOL

Don Velimir Tomić (Tanzanija)

Razmatranje za četvrtak 17. listopada 2024.

Središnja riječ u današnjem evanđelju je „jao vama“. Kad mi jedan drugomu kažemo „jao tebi“ ili kojoj skupini ljudi „jao vama“, onda to ukazuje na nešto strašno negativno kod tih osoba. Kako li tek zvuči kada Isus izgovori takve riječi? Onda je to alarm koji upozorava na veliku opasnost. Kada Isus skupini vjernika kaže „jao vama“, onda to znači da su duboko moralno i vjerski zaglibili. Dezorijentirani su. Prešli su sve granice. Da je krajnje neprihvatljivo njihovo vjersko ponašanje i njihovo držanje prema Bogu i drugim ljudima. Prijeti im duboka propast. U ovome, jedanaestom poglavlju Isus te riječi upućuje farizejima i pismoznancima šest puta, ne jednom. „Jao vama“, „jao vama“, „jao vama“... strašne su Isusove riječi.

A zašto „jao“? Zato što su oholi, umišljeni, misle da su bolji od drugih, da više znaju, da su svetiji, obrazovaniji, Bogu draži od drugih, Bogu bliži, da se drugi trebaju ugledati u njih, ponašati se kao

oni, da su najpametniji od svih ljudi: „Jao vama zakonoznanci. Uzeste ključ znanja: sami ne uđoste, a spriječiste one koji htjedoše ući!“ (Lk 11, 52) Možda je najgora stvar u svemu tome što se ne žele popraviti, nego ostaju u svojem sljepilu. I što ne prihvaćaju nikakvu opomenu, pa ni Isusovu. Tko je taj Isus da nas opominje! On se treba popravljati, a ne mi! Mi svoju vjeru živimo stoljećima. Pokazat ćemo mi njemu!

Zar nismo susreli neke i od naših „vjernika“ koji kažu: „Što ću ja ići u crkvu, ja sam dobar čovjek. U crkvu idu oni koji su loši. Što ću se ja ispovijedati, ja sam dobar čovjek, ispovijedaju se oni koji griješe i čine

zlo. Ja ne griješim. Što ću se ja Bogu moliti, kad je Bog uvijek sa mnom. Bogu se mole oni bijednici koji su mu se nešto zamjerili, pa sada od njega traže milost. Meni milost ne treba, ja sam uvijek s Bogom dobar, i on to zna. Bolji sam od tisuću onih koji idu u crkvu. Kada vidim tko sve ide na misu, odmah mi se ne ide.“

Eto, to je krajnja oholost i nadutost. Ovdje Isus upotrebljava svoj „jao“. „Jao tebi“ ako misliš da si bolji i pametniji od drugih. „Jao tebi“ ako misliš da ne trebaš ići na misu i sakramente. „Jao tebi“

ako misliš da se ne trebaš ispovijedati i Bogu moliti. Ne možemo sebe uzdizati, a druge obezvrjeđivati, sebe hvaliti, a druge kудiti, sebe slaviti, a druge ponižavati. Ako si tako umišljen i tako živiš iz dana u dan, pazi se, sustignut će te Isusov „jao“.

U jednoj mojoj bivšoj misiji u Africi upoznao sam jednu vjerničku majku sa sedmero djece, koja je svaki dan dolazila na svetu misu s jednim od njih, a krunica joj je bila stalno u rukama. Radila je marljivo sve svoje obiteljske i kućne poslove, a djecu učila molitvi i radu. Zanimljive su bile njezine rečenice pri razgovoru: „Jao meni, velečasni, slabo se molim Bogu!“ A svaki dan na misi! Drugi put: „Kuku meni, moj župniče, slabo odgajam djecu, što će biti s njima!“ A uči ih redovnoj molitvi i svaki je dan ponetko od njih s njom na svetoj misi! Treći put: „Jao meni, moj velečasni, čini mi se da sam najgora od svih ljudi!“ A bio sam izravan svjedok njezine dobrote, velikodušnosti, poniznosti i poštenja. Jednom sam joj čak u razgovoru rekao: „Da su sve kršćanske majke kao ti, na ovoj bi zemlji bio raj zemaljski.“ Ta je žena sebe smatrala bezvrijednom, malom, neznatnom, najgorom od svih i gotovo neupotrebljivom. A Bog je vidio njezina dobra djela i njezinu poniznu vjeru. Bojala se da ne radi dobro, pa je izgovarala „jao meni“, a radila je sve po Božjoj volji. Upravo takve vjerničke osobe Isusu se neizmjerne sviđaju.

Onoga tko sebe svaki dan opominje „jao meni“, Isus će pohvaliti: „Blago tebi, jer ispunjaš volju Božju! Blago tebi, jer živiš ponizno i samozatajno. Blago tebi, jer živiš po Božjim zapovijedima!“ Živimo ponizno svoju vjeru da nam Isus uvijek može reći „blago tebi“, a ne „jao tebi“!

BITI KAP DOBROTE I LJUBAVI KRISTOVE Don Dražan Klapež (Tanzanija)

Razmatranje za petak 18. listopada 2024.

U pripremi smo za Misijsku nedjelju, koja je srce Isusove poruke svima nama: "Idite po svem svijetu..." (Mt 28, 19 – 20) I današnji svetac Luka evanđelist odrastao je u poganskoj obitelji i po prvim kršćanima, koji su primjerom i životom slijedili Krista, postao je kršćanin.

Svi smo mi misionari, svi smo poslani svjedočiti Krista svojim životom u svojim obiteljima, na radu, odmoru, diljem svijeta. Mi se uvijek okupljamo slaviti sv. misu kao misionarska zajednica. Mi vjerujemo u Isusa i njegovo evanđelje; naša vjera je prazna ako nije misionarska.

Crkva Kristova ne može opstati i rasti ako nije misionarska. I ja, svećenik Dražan Klapež, dio sam tih milijuna ljudi koji, odazvavši se Isusovu pozivu, već 42 godine kao misionar djelujem u Tanzaniji, u Župi Dakawi, u Biskupiji Morogoro. Nastojim živjeti i širiti radosnu vijest Kristovu ovom narodu, koji od nas misionara puno toga očekuje. Među oko 124 plemena koja žive izmiješana po čitavoj Tanzaniji, a imaju svoju kulturu i običaje, nije lako usaditi u

njihova srca Kristovu radosnu vijest, osobito ljubavi. Naša mala kapljica u oceanu poslanja Crkve prinos je malomu pomaku, a Krist će dati da se ta kapljica pretvori u potok, rijeku, more, ocean, da stvara kraljevstvo nebesko na zemlji. Mi ovdje u Misijski Dakawi nastojimo učiniti ljudima život ljepšim, osobito onima najpotrebitijima.

Prije dvije godine, jedno popodne, otišao sam u jedno obližnje masajsko selo, Mtakuja – Magogo, imati svetu misu za jednoga mladoga našeg kršćanina Masaja, Petra Lukuwu. Dočekalo me dvadesetak odraslih Masaja, mnogo žena, mladih morana (ratnika) i djece. Nakon svete mise, sjedeći na zemlji ili tronošcima ispod akacije, ispričali su mi što im se dogodilo prije nekoliko dana. Ganut do suza, slušao sam ih dok su pričali. U nedjelju oko dva sata popodne dva mlada prijatelja, koji su se spremali ići u srednju školu, Petar Lukuwa i David Mwagi, otišli su na rijeku Wami da operu svoju odjeću za školu i da se okupaju. Znali su dobro da u rijeci ima krokodila i da je opasno. Uza sve to nisu si mogli dozvoliti bojati se, jer su oni postali te godine morani, mladići koji se trebaju boriti i štititi svoju stoku od opasnosti lavova i drugih divljih životinja. Sunce je

pržilo kad su stigli do rijeke. Petar je bio jači i odvažniji, pa je odmah nagoni skočio u rijeku da se okupa i osvježi. Dok je zvao Davida da i on uskoči u vodu, krokodil, koji je bio kamufliran uz kraj rijeke, uzburkao je vodu i uhvatio Petra za nogu i odvuкао ga pod vodu. Petar se nekoliko trenutaka borio s krokodilom, ali se nije mogao izvući, pa je nestao u rijeci. David je pokušavao pomoći Petru mlateći štapom po vodi, ali ništa nije pomoglo. Žalostan i šokiran zbog onoga što se dogodilo, David je smogao snage vratiti se u selo i donijeti tu žalosnu vijest roditeljima. Svi su se strčali prema rijeci s kopljima i mačetama, ali ništa nije pomoglo – Petra Lukuwu nisu pronašli, kao ni krokodila.

Taj slučaj nije mi dao mira mjesecima, pa smo odlučili da im iskopamo i napravimo malo jezerce, koje će se za vrijeme kišnog perioda napuniti vodom i biti od velike koristi za sve koji na tom području žive, za Masaje, kao i za njihove krave, koze i ovce. Jezerce će biti ograđeno, da životinje ne ulaze unutra, pa ćemo napraviti izvana korito, da mogu napojiti svoje krave, kao i cijev iz jezera sa slavinom za uzimanje pitke vode. Akcija kopanja jezera već je počela, pa su svi veseli i radosni što će imati uskoro vodu blizu svojih kolibica.

Kao što je i sv. Majka Terezija iz Kolkate bila čista kap ljubavi prema Bogu i blišnjemu, tako i mi misionari nastojimo biti još jedna više čista kap za Boga i čovjeka u potrebi. Tako neka svatko od nas obeća dragomu Bogu da će biti još jedna više čista kap, pa će nas biti puno čistih kapi, čineći dobro potrebitim ljudima za Boga!

KRUNICA VODI OBRAĆENJU I SPASENJU Don Ivan Kordić (Zambija)

Razmatranje za subotu 19. listopada 2024.

U mjesecu smo listopadu, mjesecu posvećenu Mariji. U središtu našeg života je *Krunica*. *Krunica* nije popularna samo kod nas u Hrvatskoj. Ona je veoma popularna i u Zambiji. Ne znam broja krunica koje sam kupio i prodao ili podijelio vjernicima u svojoj župi, ali i drugdje. Ja se ne odvajam od krunice. Uvijek mi je u džepu. Ali vidim da se i mnogi vjernici ovdje ne odvajaju od krunice. Njihova krunica obično nije u džepovima, nego oko vrata. I kad im se pokida ili ošteti, brzo traže drugu. Normalno je vidjeti vjernike koji dolaze nedjeljom na misu i nose krunicu oko vrata. Normalno je također vidjeti vjernike koji se okupljaju na raznim crkvenim aktivnostima i druženjima s krunicom oko vrata. Također je normalno vidjeti vjernike koji putuju na razna crkvena okupljanja u župi i izvan župe s krunicom oko vrata. I djecu koja se okupljaju na nedjeljnim i tjed-

nim sastancima i slavljima normalno je vidjeti s krunicom oko vrata. Nekima je to možda samo ukras, ali oni nose krunicu i tko god ih vidi zna da su oni vjernici, katolici. I nerijetko se događa da vjernici koji pripadaju drugim crkvama žele imati krunicu. Sve je to normalno. Ali ovdje su normalne i druge stvari vezane uz krunicu.

Nedavno sam bio u banci. U banci se ponekada čeka na red satima. I dok čekam i brojim ljude koji su ispred mene u redu i molim u sebi da se red što brže smanji, promatram ljude oko sebe i vidim nekoliko njih ispred i iza mene u redu s krunicom oko vrata. Neki mi s osmijehom mašu i pozdravljaju me. Ali vidim i djelatnika banke koji sjedi za šalterom s krunicom oko vrata. Nedavno sam se vozio autobusom u Lusaku. Ulazim u autobus, a za volanom čovjek s krunicom oko vrata. Gleda me i ugodno se smiješi prema meni i pozdravlja me.

Policija je ovdje redovito na cestama. Vrše razne kontrole. I mene su u početku

nekoliko puta kontrolirali. Provjeravaju isprave. Sada to više ne čine. Ali među njima sam primijetio i policajca s krunicom oko vrata. Sada, kad ga vidim na cesti, on me ne zaustavlja, ali se ja uvijek zaustavim i razmijenim s njime koju riječ. Pitao sam ga i za krunicu, pa mi je ispričao nekoliko dogodovština na račun krunice. Jednom je zaustavio vozilo i pregledavao njegove isprave, a on pokazuje na njegovu krunicu i pita ga je li mu to novi čin. A on mu onda tumači što je to krunica. Koliki učitelji i učiteljice u školama nose krunicu oko vrata! Uđite u dućan, idite na tržnicu, prođite gradom, uđite u mnoge državne urede, gotovo svugdje ćete naći nekoga s krunicom oko vrata. Nikomu se to ne brani. Naprotiv! Nikoga se na račun toga ne proziva niti ismijava. I nikomu to ne smeta. A mnogi nositelji krunice, samim time što krunicu nose, sigurno daju svjedočanstvo za svoju vjeru i pripadnost Katoličkoj crkvi.

U današnjem evanđelju čitamo: „Tko se god prizna mojim pred ljudima i Sin Čovječji priznat će se njegovim pred anđelima Božjim.“ Svatko od nas ima mogućnosti i načina da u svakidašnjem životu svjedoči za Isusa Krista. Ne sramimo se, ne bojimo se, živimo normalnim, zdravim kršćanskim načinom života! To će nam se uvijek isplatiti u ovom životu, a osobito u vječnosti. Danas je i spomendan svetog Pavla od Križa, osnivaatelja družbe pasionista, koji su u svojem poslanju misionari i djeluju u mnogim zemljama u svijetu. Neka zagovor Blažene Djevice Marije, kao i zagovor svetog Pavla od Križa prati sve misionare u njihovom radu i djelovanju, kao i sve vjernike u njihovu životu i svjedočenju za Isusa Krista!

SVJETSKI DAN MISIJA

UVOD U MISNO SLAVLJE

Za geslo ovogodišnjega Svjetskoga misijskog dana papa Franjo izabrao je riječi iz *Matejeva evanđelja*: „Pođite i pozovite sve na gozbu!“ Neka ova euharistijska gozba pripravi naša srca da budu otvorena Duhu Božjemu te da budu spremna svjedočiti svoju vjeru i pomagati onima koji su pošli po svem svijetu pozivati sve ljude na gozbu spasenja. Daj nam, Gospodine, iskreno kajanje za svoje grijehе, obnovi i ojačaj našu vjeru, da budemo spremni evangelizirati sebe i sve ljude! Isповijedam se...

LITURGIJSKA ČITANJA

Prvo čitanje: Iz 53, 10 – 11

Čitanje *Knjige proroka Izaije*.

Svidjelo se Gospodinu pritisnuti ga bolima.

Žrtvuje li život svoj kao naknadnicu, vidjet će potomstvo, produžiti sebi dane i Gospodnja će se volja po njemu ispuniti. Zbog patnja duše svoje vidjet će svjetlost i nasititi se spoznajom njezinom.

Sluga moj pravedni opravdat će mnoge i krivicu njihovu na sebe uzeti.

Riječ Gospodnja.

Otpjevni psalam: Ps 33, 4 – 5. 18 – 20. 22

Neka dobrota tvoja, Gospodine, bude nad nama, kao što se u tebe uzdamo!

Prava je riječ Gospodnja
i vjernost su sva djela njegova.
On ljubi pravdu i pravo:
puna je zemlja dobrote Gospodnje.

Evo, oko je Gospodnje nad onima koji ga se boje,
nad onima koji se uzdaju u milost njegovu:
da im od smrti život spasi,
da ih hrani u danima gladi.

Naša se duša Gospodinu nada,
On je pomoć i zaštita naša.
Neka dobrota tvoja, Gospodine,
bude nad nama
Kao što se u tebe uzdamo!

Drugo čitanje: Heb 4, 14 – 16

Čitanje *Poslanice Hebrejima*.

Braćo: Imajući dakle velikoga Velikog svećenika koji prodrije kroz nebesa – Isusa, Sina Božjega – čvrsto se držimo vjere.

Ta nemamo takva velikog svećenika koji ne bi mogao biti supatnik u našim slabostima, nego poput nas iskušavana svime, osim grijehom.

Pristupajmo dakle smjelo prijestolju milosti da primimo milosrđe i milost nađemo za pomoć u pravi čas.

Riječ Gospodnja.

Evandjelje: Mk 10, 35 – 45

Čitanje svetog *Evandjelja po Marku*.

U ono vrijeme: Pristupe Isusu Jakov i Ivan, sinovi Zebedejevi, govoreći mu:

„Učitelju, htjeli bismo da nam učiniš što te zaištemo.“ A on će im: „Što hoćete

da vam učinim?“ Oni mu rekoše: „Daj nam da ti u slavi tvojoj sjednemo jedan zdesna, a drugi slijeva.“ A Isus im reče: „Ne znate što ištete. Možete li piti čašu koju ja pijem, ili krstiti se krstom kojim se ja krstim?“ Oni mu rekoše: „Možemo.“ A Isus će im: „Čašu koju ja pijem pit ćete i krstom kojim se ja krstim bit ćete kršteni, ali sjesti meni zdesna ili slijeva nisam ja vlastan dati – to je onih kojima je pripravljeno.“

Kad su to čula ostala deseterica, počеше se gnjeviti na Jakova i Ivana. Zato ih Isus dozva i reče im: „Znate da oni koji se smatraju vladarima gospoduju svojim narodima i velikaši njihovi drže ih pod vlašću. Nije tako među vama! Naprotiv, tko hoće da među vama bude najveći, neka vam bude poslužitelj! I tko hoće da među vama bude prvi, neka bude svima sluga. Jer ni Sin Čovječji nije došao da bude služen, nego da služi i život svoj dade kao otкупninu za mnoge.“

Riječ Gospodnja.

REEVANGELIZACIJOM DO PRVE I PRAVE EVANGELIZACIJE

Fra Ivica Vrbić (Bolivija)

**Homilija za Misijsku nedjelju,
20. listopada 2024.**

Cijela Crkva danas obilježava Misijsku nedjelju. Iako je misijsko poslanje temeljna i nezaobilazna zadaća Crkve, nerijetko je u opasnosti da pred izazovima vremena i društva ta misija bude postavljena ili zaboravljena. Stoga nam Crkva barem jednom u godini slavljem Svjetskog dana misija želi dozvati u pamet Isusovu zapovijed danu učenicima: „Pođite po svem svijetu, propovijedajte evandjelje svemu stvorenju.“ (Mk 16, 15). Ta zadaća navještenja radosne vijesti ponekad se gleda samo iz kuta misija

Ad Gentes, odnosno misija u dalekim zemljama, gdje misionari navješćuju evanđelje osobama koje još nisu čule za Isusa Krista, no danas se sve više osjeti potreba ponovna navještenja radosne vijesti u zemljama drevna kršćanstva, odnosno na području Europe, iz koje su prije kretali mnogi misionari u tada misijske zemlje.

Kao temu ovogodišnjega Svjetskog dana misija papa Franjo uzima evanđeosku prisposobu o svadbenoj gozbi. Kraljev poziv slugama: „Pođite i pozovite sve na gozbu!“ (Mt 22, 9) pomaže nam istaknuti nekoliko važnih vidova evangelizacije. Prvi je svakako poziv: „Pođite!“ Budući da su sluge već bili slani prenijeti kraljevu poruku uzvanicima, taj opetovani poziv izražava Božju neizmjernu želju za spasenjem svakoga čovjeka. Stoga papa Franjo ističe potrebu da Crkva uvijek iznova neumorno, i ne kloneći pred preprekama i teškoćama, izlazi prema najudaljenijima da bi ispunila poslanje koje je primila od Gospodina. Papa napominje da je drama današnje Crkve u tome što Isus nastavlja kucati na vrata, ali iznutra, da ga mi pustimo van! Mnogo se puta pretvaramo u Crkvu koja ne dopušta Gospodinu izići, koja ga drži kao neku „svojину“, a Gospodin je došao radi poslanja i želi da budemo misionari.

Drugi bitan vid evangelizacije je izričaj: „Pozovite!“ Kraljev poziv na svadbu je izričaj eshatološke gozbe, koju mi kršćani već sada živimo u euharistijskoj gozbi dok putujemo prema konačnoj gozbi, gozbi Jaganjčevoj. Za prve kršćane bilo je nemoguće odvojiti življenje kršćanskog poziva od želje i prijeko potrebe za naviještanjem evanđelja. Svijest da je „Gospodin blizu“ prožimala je njihovo biće željom da bi tu blizinu navijestili i drugima.

Papa Franjo reći će da „ne možemo pristupiti eu-

haristijskom stolu ako se ne uključimo u poslanje koje, polazeći iz Božjeg srca, teži doprijeti do svih ljudi“.

Prije nekoliko godina, prigodom posjeta domovini, jedna mi je pobožna vjernica s tugom ispričovijedala da se karizmataska molitvena zajednica u koju je rado išla nakon nekog vremena „razišla“ te da se više ne sastaju na zajedničku molitvu i slavljenje. Upitao sam ju koji su vidik misijskoga ili karitativnog poslanja imali dok su se još okupljali, na što mi je ona odgovorila da kao zajednica nisu imali nikakva konkretnog djelovanja „izvan“. To je, zapravo, i bio glavni razlog kraja njihove zajednice, jer ako težimo biti ucijepljeni na Boga po našem krštenju i drugim sakramentima, ne možemo se zatvarati sami u sebe, jer Bog, koji je ljubav, izlazi iz samog sebe te ide prema svakomu čovjeku stvorenu na njegovu sliku, kako to zapisuje i sveti Ivan u svojem evanđelju; „Bog je tako ljubio svijet te je dao svoga Sina Jedinorođenca da nijedan koji u njega vjeruje ne propadne, nego da ima život vječni“. Stoga je svaka naša crkvena zajednica, a na poseban način ona župna, pozvana živjeti svoje zajedništvo s Gospodinom te iz tog zajedništva navješćivati radosnu vijest spasenja svim ljudima.

Misijsko poslanje uključuje i svojevrstu žrtvu izlaska iz vlastite komocije i uljuljanosti u tradicijsko življenje kršćanstva, gdje su prvi, a koji puta i jedini radnici u evangelizaciji župnik, redovnice i vjeroučitelji, dok su vjernici laici pasivni promatrači evangelizacijskog navještaja, odnosno neizravni podupiratelji evangelizacijskih projekata. Samim krštenjem dobili smo i poslanje navijestiti svim narodima radosnu vijest spasenja, bilo riječju ili primjerom, počevši od naše obitelji, društva, radne sredine, mjesta u kojem živimo, bilo to zgodno ili nezgodno. Poticaj za to nalazimo u današnjem prvom

čitanju iz *Knjige proroka Izaije*: „Žrtvuje li život svoj kao naknadnicu, vidjet će potomstvo, produžiti sebi dane i Gospodnja će se volja po njemu ispuniti.“ Iz tog citata proizlazi da će naše misijsko predanje biti ne samo drugima, nego i nama samima na blagoslov i spasenje ako budemo kadri živjeti svoj kršćanski poziv na način kako to Gospodin traži od nas.

Današnji evanđeoski odlomak govori nam po slici dvojice ambicioznih učenika o našoj nerijetkoj potrebi za ovozemaljskim ostvarenjima, pri čemu ona duhovna idu u drugi plan. Gotovo je nemoguće povjerovati da neposredno nakon Isusova trećeg navještaja muke, smrti i uskrsnuća Jakov i Ivan, bez imalo sućuti prema onomu što će se dogoditi s Gospodinom, na vrlo ambiciozan način traže od njega povlaštena

mjesta ovozemaljske slave. Oni su toliko usredotočeni na sebe da ih i ne zanima što će o njima misliti druga deseterica učenika. U takvu stanju čovjek zarobljen u egoizam ima pred sobom samo želju za ostvarenjem svojih ciljeva i planova, dok Božji plan otkupljenja i njegova želja za spasenjem svih ljudi ne nailazi na otvorenost srca prema drugima. Možda i nismo dokraja svjesni činjenice da su naše crkvene zajednice postale rezervati preostalih kršćana, a da smo ulogu pastira koji traži zalutalu ovčicu te ulogu ribara ljudi posve zanemarili. „Sin Čovječji, koji nije došao da bude služen, nego da služi i život svoj dade kao otkupninu za mnoge“, poziva i nas danas na konkretne geste služenja u ponovnoj evangelizaciji onih koji su prestali vjerovati, onih koji nikada uistinu nisu prepoznali uskrslog Gos-

podina u našim zajednicama ili su odrasli u bezbožnu okruženju.

Dekret Drugoga vatikanskog sabora o misijskoj djelatnosti Crkve u svojem prvom retku ističe da je Crkva od Boga poslana svim narodima da bude „univerzalni sakrament spasenja“ te da u današnjim prilikama, iz kojih za čovječanstvo niče novi način života, ima neodloživ poziv za spašavanje i obnovu svega stvorenja u Kristu, da bi svi ljudi sazdali jednu obitelj i jedan Božji narod. Tadašnje prilike u ovome našem vremenu postale su još izazovnije budući da živimo u svijetu koji sve više odbacuje Boga, a ono suprotno njegovim zakonima proglašava kao istinu i načelo života.

Već duže vrijeme prigodom sprovodnih obreda, dok okupljenu zajednicu pozivam da u kratkoj šutnji od pokojnika zamole oprostjenje te mu u srcu oprostite ako je još koja zamjerka između njih ostala, i sam od pokojnika zamolim oprostjenje ako nisam kao svećenik u dovoljnoj mjeri poradio na njegovu spasenju. To mi bude uvijek novi poticaj da s većim predanjem idem prema zalutalom dijelu stada te lovim iz besmisla života one koji tonu u crnilu grijeha, ne čekajući da oni k meni dođu, nego tražeći ih na marginama izgubljenosti i spasenja.

Isus je pobijedio ovaj svijet po poslušnosti Ocu, predanjem svojeg života iz ljubavi za spas grešnika. Odvažimo se i mi, draga braćo i sestre, potrošiti svoj život u služenju drugima, dajući na taj način svjedočanstvo neprolazne ljubavi, da bi u kraljevstvu nebeskom mogli primiti zasluženu nagradu!

Marijo, zaručnice Duha Svetoga i zvijezdo nove evangelizacije, isprosi nam novi žar srca ognjem Duha Svetoga i odlučnost u hodu prema drugima! Amen!

MOLITVA VJERNIKA

Oče Nebeski, poslao si svog Sina da se svi ljudi po njemu spase. On nam je dao primjer nesebične ljubavi prema svima, a posebno prema slabima i odbačenima. Molimo te, ojačaj našu vjeru, uvećaj našu ljubav prema svima i podari nam apostolski žar za širenjem radosne vijesti. Recimo zajedno: *Budimo suradnici misije Crkve!*

– Ti, koji si povjerio papi Franji pastoralnu brigu za sve crkve, podari mu duboku vjeru, živu nadu i apostolsku ljubav, molimo te...

– Udijeli svim biskupima, svećenicima, redovnicima i redovnicama te svim vjernicima evanđeoski žar propovijedanja i svjedočenja vjere, da bi radosna vijest Isusa Krista došla do svih ljudi, molimo te...

– Ti koji si obećao rijeke vode žive svima koji vjeruju u tebe, izlij svoga Duha na cijeli svijet, molimo te...

– Ti koji si poslao apostole da navijeste radosnu vijest svim ljudima, podrži naše misionare u propovijedanju, da se raširi pobjeda križa Kristova, a posebno među onima koji ga još nisu uspjeli upoznati, molimo te...

– Ti koji si liječio bolesne, davao snagu i utjehu svima koji trpe, milostivo pogledaj na nas i zaliječi sve naše rane duše i tijela, molimo te...

– Ti koji si upoznao težinu progonstva, podrži sve koji žive daleko od obitelji i svoje domovine, molimo te...

– Svim pokojnim misionarima i misionarkama, prijateljima misija te svim našim pokojnicima daruj vječni život u svojem kraljevstvu, molimo te...

Oče Nebeski, hvala ti za sve darove dobrote i ljubavi! Podari nam istinske svjedoke vjere, koji će snagom tvojeg Duha učiniti svetim lice Crkve i privesti sve ljude pred tvoje lice! To te molimo po Kristu Gospodinu našem. Amen.

EUHARISTIJSKO KLANJANJE

Pjesma: *Svet, svet, svet*

Uvod

Gospodine Isuse, evo nas pred tobom prisutnim u Presvetome Oltarskom Sakramentu. Želimo ovo vrijeme provesti u molitvi pred tobom, koji jedini do kraja poznaješ naša srca, naše čežnje i naše potrebe. Daj nam milost da ti se otvorimo s pouzdanjem, da slušamo tvoju riječ i da na nju odgovorimo svojom spremnošću da idemo za tobom gdje god nas trebaš: u našoj obitelji, našem gradu, među kolegama, ali i među onima koje ne poznajemo, ako je potrebno u bilo koji dio svijeta...

Uoči Misijske nedjelje ovu molitvu želimo osobito prikazati za sve one koji svjedoče i donose tvoju ljubav onima koji ju još nisu upoznali, za tolike misionarke

i misionare koji su svoje živote dali za izgradnju i širenje tvog kraljevstva. Jačaj ih u njihovim nastojanjima, daj im radost naviještanja i pomози im da sve ljude privedu tvojoj gozbi!

Evandeoski tekst

IZ SVETOG EVANĐELJA PO MATEJU
(Mt 22, 1 – 14)

U ono vrijeme: Isus ponovno prozbori svećeničkim glavarima i starješinama naroda u prisposodobama: „Kraljevstvo je nebesko kao kad neki kralj pripravi svadbu sinu svomu. Posla sluge da pozovu uzvanike na svadbu. No oni ne htjedoše doći. Opet posla druge sluge govoreći: ‘Recite uzvanicima: Evo, objed sam ugotovio. Junci su moji i tovljenici poklani i sve pripravljeno. Dođite na svadbu!’“ „Ali oni ne mareći odoše – jedan na svoju njivu, drugi za svojom trgovinom. Ostali uhvate njegove sluge, zlostave ih i ubiju. Nato se kralj razgnjevi, posla svoju vojsku i pogubi ubojice, a grad im spali.“

„Tada kaže slugama: ‘Svadba je, evo, pripravljena ali uzvanici ne bijahu dostojni. Pođite stoga na raskršća i koga god nađete, pozovite na svadbu!’“

„Sluge iziđoše na putove i sabraše sve koje nađoše – i zle i dobre. I svadbena se dvorana napuni gostiju. Kad kralj uđe pogledati goste, spazi ondje čovjeka koji ne bijaše odjeven u svadbenu ruho. Kaže mu: ‘Priatelju, kako si ovamo ušao bez svadbenoga ruha?’ A on zanijemi. Tada kralj reče poslužiteljima: ‘Svežite mu ruke i noge i bacite ga van u tamu, gdje će biti plač i škrgut zubi.’ Doista, mnogo je zvanih, malo izabranih.”

Dulja šutnja

MEDITACIJA

Gospodine Bože, ti si kralj svega stvorenoga, koji si svojemu Sinu, Gospodinu našem Isusu Kristu, pripremio svadbenu gozbu u nebeskom kraljevstvu. Predokus te gozbe je euharistijsko slavlje, na kojem nas hraniš kruhom živim – svetom hostijom. Hostija je žrtva, žrtva u kojoj je tvoj Sin prinio samog sebe za spas čovječanstva, ne tražeći zauzvrat ništa, osim zahvalna prihvaćanja njegove žrtve dostojnim sudjelovanjem u presvetoj euharistiji i blagovanjem njegova Presvetog Tijela i Predragocjene Krvi.

O Gospodine, kako je velika ljubav tvoja i tvoja čežnja za svakom ljudskom dušom! U svojemu Sinu sve si nam darovao – jer imati Boga znači imati sve! I povrh toga još nas strpljivo i neumorno nagovaraš da taj dar prihvatimo. Ne dopusti, Gospodine, da se sinovi kraljevstva ogluše na poziv tvojih glasnika i prezru neprocjenjivi dar tvoje ljubavi, nego daj da se uvijek iznova zahvalno odazivaju tvojemu pozivu na svetu euharistiju. Čisti ih po svojim svetim sakramentima i obnavljaj po svojem Svetom Duhu u svjetlu evanđelja, da bi jednom

u svečanu svadbenom ruhu prispjeli na svadbenu gozbu tvojeg Sina u nebeskom kraljevstvu.

Kraća šutnja

Pjesma: *O sveta Gozbo* (br. 242 u pjesmarici *Pjevajte Gospodu pjesmu novu*)

MEDITACIJA

Gospodine, želiš biti kralj svakoga ljudskog srca. Zato ne želiš Crkvu koja je zatvorena u sebe, nego – kako kaže papa Franjo – Crkvu koja izlazi i odlazi na raskršća životnih puteva onih ljudi koji te još ne poznaju, navješćujući im evanđelje i pozivajući ih na svadbenu gozbu tvojeg Sina. Sveti Otac stoga s pravom kaže da je evangelizacija specifičan poziv Crkve i sam njezin identitet.

Molimo te, Gospodine, po svojem Svetom Duhu osnaži Crkvu da dosljedno živi svoj poziv i vršeci tvoju zapovijed učini tvojim učenicima sve narode. Pošalji svoje misionare na raskršća svih gradova i sela da svim ljudima svijeta navijeste radosnu vijest spasenja i pripreme ih da budu dostojni uzvanici na gozbi Jaganjčevoj.

MOLITVA ZA MISIJE

Gospodine Isuse, podaj puninu svojeg života svim misionarima u svijetu i domovini, koji su se darovali za dobro drugih u tvojoj Crkvi, bilo gdje, na bilo kojem kontinentu, da budu uvijek radosni u svojem darivanju, neumorni u svojem služenju, velikodušni u svojoj žrtvi, prepoznatljivi u svojoj poniznosti. Njihov primjer neka potakne i druga srca da poslušaju i slijede tvoj poziv! Amen.

Pjesma: *Divnoj dakle*

**Pripremila: Ivana Knežić,
Župa sv. Ante Padovanskoga Smiljevac,
Zadarska nadbiskupija**

KATEHEZA ZA VJEROUČENIKE NIŽIH RAZREDA OSNOVNE ŠKOLE

Pripremila: Klara Labinac, vjeroučiteljica

„DOĐITE I POZOVITE SVE NA GOZBU“
(usp. Mt 22, 9)

Ishodi:

Učenik istražuje načine kako su kršćani međusobno povezani.

Učenik predlaže konkretne načine pomoći.
Učenik konkretnim gestama poštovanja izražava stajalište da smo pred Bogom svi braća i sestre.

Oblici rada: individualni, frontalni.

Nastavna sredstva i pomagala: bilježnica, tablet (mobitel), projektor ili drugi uređaj za reproduciranje video sadržaja s interneta, listići za praćenje i vrjednovanje.

Metodički sustav: heuristički.

Tijek nastavnog sata

Na početku susreta pomolimo se pjesmom.

Tamo gdje palme cvatu bit.ly/palmecvatu (prilog 1)

Učenici na tabletima (mobitelima) slažu digitalnu slagalicu sa slikom sv. Majke Terese pogoditi o kojoj se osobi radi.

bit.ly/tkoje Tko je na slici?

(Ponuđena je slagalica (puzzle) s oko 30 dijelova, ali alat play as i custom nudi mogućnost dijelova ovisno o sposobnostima učenika.)

Učenici odgovaraju na pitanja: Tko je žena na slici i što je ona bila? Što je radila? Gdje je živjela?

Učenici u bilježnice crtaju tablicu s tri stupca.

Što znaš o misionarima?	Što želiš znati o misionarima?	Što sam naučio/la o misionarima?

U prvoj fazi samostalno u prvi stupac učenici ispisuju što već znaju o misionarima (ime misionara kojeg znaju...), a potom u drugi navode svoja pitanja što ih još zanima o misionarima.

Zajednički se u razgovoru analiziraju i usustavljaju odgovori na način da svaki učenic odgovori u jednom od stupca. Po potrebi se korigira ako koji navod nije točan.

Sad ćemo gledati dva filma o misionarima koji se nalaze na navedenim poveznica. Filmi su navedena na listiću koji dajemo svakomu pojedinom učeniku (prilog 2).

bit.ly/misije1 Misije 1.

1. Gdje se nalazi Bolivija?
2. Navedi neke poteškoće misijskog djelovanja u Boliviji!
3. Navedi neke radosti u Boliviji!
4. U čemu misionari pomažu?

Nakon gledanja filma zajednički odgovaramo na pitanja uspoređujući odgovore.

Drugi film. Također odgovaramo na pitanja s listića koji smo dali učenicima (prilog 2).

	Metodički postupci	Vrjednovanje
<p>ezije. Slažući trebaju čim prije</p>	pjevanje	Učenici prepoznaju sv. Majku Tereziju i znaju da je ona bila misionarka.
<p>st promjene broja i oblika</p>	slagalice	
<p>dje ste i što o njoj čuli?</p>	razgovor	
<p>la o misionarima?</p>	bilježenje	
<p>(tko su, što rade, gdje su, ime misionarima.</p>		Učenici opisuju što znaju o misionarima i definiraju što ih zanima.
<p>nik čita što je napisao u prvom</p>		
<p>ma i odgovoriti na pitanja koja</p>	čitanje i razgovor	Učenici definiraju nove spoznaje o misionarima.
	gledanje filma i bilježenje	
		Učenici definiraju nove spoznaje o misionarima.
<p>g 3).</p>	razgovor	

	<p data-bbox="220 776 384 802">Usustavljanje</p> <p data-bbox="220 1367 359 1393">Aktualizacija</p>	<p data-bbox="409 123 680 149">bit.ly/misije2 Misije 2.</p> <div data-bbox="1052 141 1190 273"> </div> <ol data-bbox="415 246 932 361" style="list-style-type: none"> 1. U kojoj afričkoj zemlji djeluje fra Miro Babić? 2. Koji su najveći problemi u toj afričkoj zemlji? 3. Što se radi u centru „Mali dom“? 4. Kako se fra Miro brine o starijima? <p data-bbox="409 396 1253 423">Nakon gledanja filma zajednički odgovaramo na pitanja uspoređujući odgovore.</p> <p data-bbox="409 449 1260 538">Ako ima pitanja iz drugog stupca na koje učenici još nisu dobili odgovor, sada im Svaki učenik samostalno u treći stupac upisuje što je na današnjem susretu naučio. Pročitamo što smo napisali.</p> <p data-bbox="409 573 1260 626">Kad smo vidjeli što i kako sve misionari rade, možemo li reći (navesti) gdje su potpuno bilježiti na ploču.)</p> <p data-bbox="409 661 1260 802">Isus je jednom kraljevstvo nebesko usporedio sa svadbenom gozdom, pa kaže: „Tada (kralj) kaže slugama: 'Svadba je, evo, pripravljena, ali uzvanici ne bijahu dostojni koga god nađete, pozovite na svadbu!' Sluge iziđoše na putove i sabraše sve koje našli. I svadbeni se dvorana napuni gostiju.“ (Mt 22, 8 – 10) Iz tog teksta vidi se da su svi pozvani biti dio kraljevstva nebeskoga.</p> <p data-bbox="409 837 1260 926">Postoji li potreba za misionarima, ljudima koji će širiti kraljevstvo nebesko, brinući se za druge učeći druge o Bogu... (navesti još primjera rada misionara koji su se iskristalizirali tijekom susreta u razredu, mjestu? Gdje i što treba činiti?)</p> <p data-bbox="409 961 1260 1014">Gdje i kako ti možeš biti misionar? Navesti konkretne i realno izvedive primjere i bolesnima te primjere kako i koga poučiti o vjeri (pomoć u učenju, dijeljenje svojih iskustava)</p> <p data-bbox="409 1049 611 1076">DOMAĆA ZADAĆA</p> <p data-bbox="409 1111 1260 1190">Dnevnik misionara – do sljedećeg susreta biti misionar u svojoj sredini, brinuti se za druge, poučavati druge, moliti, i o tome voditi dnevnik (datum i opis što si napravio/la). Na sljedećem susretu analizirati dnevnik.</p> <p data-bbox="409 1225 1260 1278">Koliko je svaki pojedini učenik sudjelovao u radu i naučio procjenjuje pomoću lista ispunjava za sebe (prilog 4).</p> <p data-bbox="409 1314 1026 1340">Na kraju susreta opet ćemo se pomoliti pjesmom (prilog 1).</p> <p data-bbox="409 1375 768 1402"><i>Idi kaži cijelom svijetu</i> bit.ly/idikazi</p>
--	---	--

<p>se na njih odgovori. D.</p> <p>ebni? (Odgovori se mogu</p> <p>tojni. Pođite stoga na raskrižja i nađoše – i zle i dobre.</p> <p>se o slabijima, poučavajući, <i>ekom sata</i>) i u tvojoj obitelji,</p> <p>pomoći siromašnima, slabijima ih stvari, molitva...).</p> <p>o slabijima, dijeliti svoje,</p> <p>ića za vrjednovanje, koji svatko</p>	<p>gledanje filma i bilježenje</p> <p>razgovor</p> <p>bilježenje</p> <p>čitanje</p> <p>razgovor</p> <p>slušanje</p> <p>razgovor</p>	<p>Učenci definiraju nove spoznaje o misionarima.</p> <p>Učenci navode mjesta na kojima su misionari potrebni.</p> <p>Učenci prepoznaju potrebu za misijskim djelovanjem u svojoj sredini.</p> <p>Učenci navode primjere misionarskog rada u svojoj sredini.</p> <p>Učenci procjenjuju aktivnost i koliko su naučili.</p>
---	---	---

	Vrjednovanje Molitva	
Plan ploče:		
Što znaš o misionarima?	Što želiš znati o misionarima?	Što sam naučio/la o misionarima?

ZA ONE KOJI ŽELE VIŠE

Istražiti što su Papinska misijska djela (<https://misije.hr> ili <https://missio.ba>).
 Istražiti koji su i gdje u svijetu djeluju naši misionari (<https://misije.hr> ili <https://missio.ba>).
 Istražiti mogućnosti pomoći misionarima (<https://misije.hr> ili <https://missio.ba>).

TAMO GDJE PALME CVATU

I njima svanut će sunce,
 I njima svanut će dan,
 Nestat će zavjesa tame,
 Nestat će varljivi san.
 Tamo gdje palme cvatu,
 Tamo ja želim poč,
 Ja želim svijetu reći,
 Kraljuje Gospod Bog.
 Otkrit će istinu pravu,
 Otkrit će Gospoda svog,
 Radost će smijeniti tugu,
 Prekriti svaku će bol.
 Tamo gdje palme cvatu,
 Tamo ja želim poč,
 Ja želim svijetu reći,
 Kraljuje Gospod Bog.

IDI KAŽI CIJELOM SVIJETU

Idi kaži cijelom svijetu
 da i slijepi opet gledaju.
 Idi kaži cijelom svijetu
 da Bog je s nama tu.
 Otvori svoje uši
 i slušaj riječi te;
 tko sluša taj i čuje
 da Bog je s nama tu. Da!
 Kraj tebe stoji brat tvoj
 a ti ga ne vidiš;
 tko ljubi brata svoga,
 tom prijatelj je Bog. Da!
 Daj kruhom sad nahrani
 sve koji gladuju,
 i kada to učiniš
 Krist Bog će biti tu. Da!
 O Bože daj pozovi
 k svom stolu ljude sve
 i nahrani ih hranom
 koju daješ samo ti. Da!

--	--	--

kritički osvrt:

PRILOG 2

1. Gdje se nalazi Bolivija?

---

2. Navedi neke poteškoće misijskog djelovanja u Boliviji!

---

3. Navedi neke radosti u Boliviji!

---

4. U čemu misionari pomažu?

PRILOG 3

U kojoj afričkoj zemlji djeluje misionar fra Miro Babić?

Koji su najveći problemi u toj afričkoj zemlji?

Što se radi u centru „Mali dom“?

Kako se misionar fra Miro brine o starijima?

PRILOG 4

Odgovori na pitanja na način da zaokružiš vrijednost koja je u tvom slučaju najtočnija:

1. Koliko sam sudjelovao/sudjelovala u radu na današnjem susretu?

5 4 3 2 1 0

2. Koliko sam naučio/naučila na današnjem susretu?

KATEHEZA ZA VJEROUČENIKE VIŠIH RAZREDA OSNOVNE ŠKOLE

Pripremila: Renata Kubelka, mag. educ. rehab.

POĐITE I POZOVITE SVE NA GOZBU (USP. Mt 22, 1 – 14.)

Metodički pristup: metoda promatranja, metoda slušanja, metoda razgovora, interpretacijsko- analitički pristup.

Oblici rada: frontalni, rad u skupinama.

Sredstva i pomagala: Biblija, pribor za pisanje, crtanje i oblikovanje, kolažni papir, računalo, projektor, fotografije, kartice za rad u skupinama.

Uvodna molitva

Gospodine, učini me oruđem svoga mira: Gdje je mržnja, da donosim ljubav! Gdje je uvreda, da donosim praštanje! Gdje je nesloga, da donosim jedinstvo! Gdje je zabluda, da donosim istinu! Gdje je sumnja, da donosim vjeru! Gdje je očaj, da donosim nadu! Gdje je tama, da donosim svjetlo! Gdje je žalost, da donosim radost! Gospodine, učini da ne tražim da me tješe, nego da ja tješim druge; da ne zahtijevam da me razumiju, nego da se trudim razumjeti druge; da ne tražim samo da me ljube, nego da i ja ljubim druge! Jer tko se daruje, prima, tko prašta, bit će mu oprosteno i tko umire sebi, rađa se za vječni život! Amen.

(Esther Bouquerel, svećenik, molitva posebno bliska franjevačkomu redu)

Motivacija

Učenici rješavaju zadatak brzom izmjenom triju projekcija:

- projekcija 1: *BAJKA BREZA*,
- projekcija 2: *prvo B jednako M i drugo B jednako te*,
- projekcija 3: *Rješenje?*

Učenici daju rješenje: *Majka Tereza*. Vjeroučitelj napominje da je Majka Tereza (Terezija) katolička svetica, koja je primajući Nobelovu nagradu za mir izmolila istu molitvu kojom su počeli sat.

Slijedi projekcija fotografija sadržajno povezanih s pitanjima u nastavku. Postavljamo učenicima pitanje što znaju o životu Majke Terezije.

Osnovala je redovničku družbu Misionarke ljubavi.

U svakoj osobi u potrebi vidjela je Isusa i čula Isusove riječi: „Žedan sam!“

Uvod u sadržaj

Poticajna pitanja:

1. Što mislite, zašto je Majka Terezija ljude u potrebi vidjela kao Isusa koji vapi s križa riječima: „Žedan sam!“?

„Zaista, kažem vam, što god učinite jednomu od ove moje najmanje braće, meni učinite!“ (Mt 25, 45)

2. Što mislite, zašto je družbu koju je osnovala nazvala Misionarke ljubavi?

Dvije zapovijedi ljubavi Isus je izrekao kad su ga farizeji pitali koja je najvažnija od deset Božjih zapovijedi:

- 1) *Ljubi Gospodina, Boga svoga, svim srcem svojim, svom dušom svojom i svim umom svojim.*
- 2) *Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe.*

Odgojno-obrazovni ishodi

Učenici se upoznaju s pojmovima *misi-je*, *misionari* te upoznaju Kristovu poruku ljubavi prema čovjeku i njegovu spasenju.

Učenici otkrivaju svoje mogućnosti misijskog poslanja i djelovanja s porukom ljubavi u svakodnevnom životu, u školi, župi.

Učenici razvijaju osjećaj o važnosti naviještanja radosne vijesti i molitvene podrške radu misija.

Analiza teksta i razgovor

Zadatak slušanja i analize dva biblijska teksta

POĐITE I POZOVITE SVE NA GOZBU (USP. Mt 22, 1 – 14.)

U ono vrijeme Isus ponovno prozbori svećeničkim glavarima i starješinama naroda u prisposobama:

„Kraljevstvo je nebesko kao kad neki kralj pripravi svadbu sinu svomu. Posla slugu da pozovu uzvanike na svadbu. No oni ne htjedoše doći. Opet posla druge slugu govoreći: ‘Recite uzvanicima: Evo, objed sam ugotovio. Junci su moji i tovljenici poklani i sve pripravljeno. Dođite na svadbu!’

Ali oni ne mareći odoše – jedan na svoju njivu, drugi za svojom trgovinom. Ostali uhvate njegove slugu, zlostave ih i ubiju. Nato se kralj razgnjevi, posla svoju vojsku i pogubi one ubojice, a grad im spali.

Tada kaže slugama: ‘Svadba je, evo, pripravljena ali uzvanici ne bijahu dostojni. Pođite stoga na raskršća i koga god nađete, pozovite na svadbu!’

Sluge iziđoše na putove i sabraše sve koje nađoše – i zle i dobre. I svadbena se dvorana napuni gostiju.

Kad kralj uđe pogledati goste, spazi ondje čovjeka koji ne bijaše odjeven u svadbeno ruho. Kaže mu: 'Prijatelju, kako si ovamo ušao bez svadbenoga ruha?' A on zanijemi. Tada kralj reče poslužiteljima: 'Svežite mu ruke i noge i bacite ga van u tamu, gdje će biti plač i škrgut zubi.' Doista, mnogo je zvanih, malo izabranih."

POĐITE! PROPOVIJEDAJTE! (Mk 16, 15 – 20)

U ono vrijeme: Isus se ukaza jedanaestorici i reče im:

„Pođite po svem svijetu, propovijedajte evanđelje svemu stvorenju. Tko uzvjeruje i pokrsti se, spasit će se, a tko ne uzvjeruje, osudit će se. A ovi će znakovi pratiti one koji uzvjeruju: u ime će moje izganjati zloduhe, novim će jezicima zboriti, zmiije uzimati; i popiju li što smrtonosno, ne, neće im nauditi; na nemoćnike će ruke polagati i bit će im dobro.“

Učenici se podijele po skupinama.

Zadatak 1. Pronaći i izdvojiti elemente u tekstu kojima odgovara poslanje misionara.

Vjeroučitelj potiče na zaključak: Misije u poslanje, širenje kršćanske vjere među nekršćanima. Misionari odlaze u misije širiti evanđelje. Postavljamo pitanje: Zašto je to poslanje važno?

Sinteza

I danas u svijetu, razdiranu podjelama i sukobima, Kristovo je evanđelje blag i snažan glas koji poziva ljude da jedni druge susreću, da se međusobno prepoznaju kao

braća i da se raduju skladu među različitoštim. Bog želi da se „svi ljudi spase i dođu do spoznanja istine“ (1 Tim 2, 4).

Kristovim učenicima misionarima uvijek je na srcu briga za sve ljude, neovisno o njihovu društvenom položaju ili moralnom stanju. Prispodoba o gozbi govori nam da su sluge, držeći se kraljeve zapovijedi, sabrali „sve koje nađoše – i zle i dobre“ (Mt 22, 10). K tomu su „prosjaci, sakati, slijepi i hromi“ (Lk 14, 21), to jest posljednji i marginalizirani u društvu, posebni kraljevi uzvanici. Tako svadbena gozba Sinova, koju je Bog pripremio, ostaje zauvijek otvorena za sve, jer je njegova ljubav prema svakomu od nas velika i bezuvjetna.

(Poruka pape Franje za 98. svjetski dan misija, 20. listopada 2024.)

Zadatak 2. Zaključke o poslanju misionara nadopuniti konkretnim primjerima poslanja, odnosno djelovanja učenika, njihovih bližnjih ili primjera koje su vidjeli u medijima. Vjeroučitelj postavlja pitanje zašto su važna konkretna djela, potičući kod učenika svjesnost o poslanju u obiteljskom domu, školi i župnoj zajednici.

Vjeroučitelj djelovanje učenika ili njihovih obitelji povezuje s organiziranim djelovanjem Crkve, navodeći ključne pojmove.

Svjetski dan misija slavi se svake godine predzadnje nedjelje u listopadu, a tu nedjelju nazivamo Misijskom nedjeljom. Tijekom Misijske nedjelje ujedinjeni smo u molitvi za misije sudjelovanjem u svetoj misi i darovanjem priloga za Papinska misijska djela.

Papinska misijska djela (PMD) jedinstven su izraz službe u sveopćoj Crkvi, odnosno ustanova – nositelj organizirane podrške radu misija Katoličke crkve.

Aktualizacija

Učenici se podijele ponovno u skupine.

Svaka skupina dobije jednu od četiri različite kartice sadržaja:

- 1 – Papinska misijska djela,
- 2 – društvene mreže,
- 3 – župna zajednica,
- 4 – moja obitelj.

Zadatak

U skladu sa sadržajem kartice učenici po skupinama predlažu jednu konkretnu aktivnost za obilježavanje Svjetskog dana misija.

Primjeri aktivnosti

Skupina 1 prema informacijama na mrežnoj stranici Misijskog ureda može pripremiti kartu svijeta istaknuvši bojom zemlje u kojima djeluju hrvatski misionari.

Skupina 2 može pripremiti objavu za društvene mreže koja podiže svjesnost o radu misija i potiče na podršku (molitvenu, medijsku, materijalnu).

Skupina 3 može predložiti aktivnost provedivu na razini župne zajednice.

Skupina 4 može pripremiti jedinstven podsjetnik kako moliti *Misijsku kronicu* i sl.

Preporuka je pokušati povezati rad skupina. Npr., skupina 3, koja priprema aktivnost za župnu zajednicu, može potaknuti dijeljenje objave za društvene mreže koju je pripremila skupina 2 i na stranica- ma župe, odnosno dogovoriti dijeljenje podsjetnika kako moliti *Misijsku kronicu* koje je pripremila skupina 4 na Misijsku nedjelju nakon svete mise.

Završno

Ponavljanje uvodne molitve

Gospodine, učini me oruđem svoga mira: Gdje je mržnja, da donosim ljubav! Gdje je uvreda, da donosim praštanje! Gdje je nesloga, da donosim jedinstvo! Gdje je zabluda, da donosim istinu! Gdje je sumnja, da donosim vjeru! Gdje je očaj, da donosim nadu! Gdje je tama, da donosim svjetlo! Gdje je žalost, da donosim radost! Gospodine, učini da ne tražim da me tješe, nego da ja tješim druge; da ne zahtijevam da me razumiju, nego da se trudim razumjeti druge; da ne tražim samo da me ljube, nego da i ja ljubim druge! Jer tko se daruje, prima, tko prašta, bit će mu oprošteno i tko umire sebi, rađa se za vječni život! Amen.

(Esther Bouquerel, svećenik, molitva posebno bliska franjevačkomu redu)

MISIJSKA KRUNICA – OTAJSTVA SVJETLA

Pripremila: Branka Patafta, Zajednica „Molitva i riječ“, misionarka u Kamerunu

Papa Ivan Pavao II. podsjetio nas je da je *Krunica* jedan od puteva navještenja i produbljivanja otajstva Kristova života, koja su ujedno i otajstva našega spasenja.

Krunica je molitva koja je po svojoj prirodi usmjerena prema miru, ali i želji da prihvati, obrani i posvjedoči život, preuzimajući na sebe teret dječjih patnja na svim stranama svijeta; „da budu Cirenci u svakom bratu čovjeku slomljenu od patnje i bola ili izbezumljenu do očaja“, da bi postali graditelji mira u svijetu.

Misijskom krunicom upravo i molimo za mir u cijelom svijetu i za obraćenje svih ljudi. Misionari i misionarke to čine po cijelom svijetu, šireći radosnu vijest i dajući sebe najpotrebitijima. Da bi uspjeli u toj misiji, potrebna im je duhovna potpora. Tu duhovnu potporu pružamo im mi moljenjem *Misijske krunice*, koja se moli na krunici karakterističnoj po svojim šarenim bojama, od kojih svaka boja

predstavlja napore misionara u cijeloj Crkvi, na svakome od pet kontinenata:

- bijela boja predstavlja staru EUROPU, koja treba biti sposobna povratiti snagu evangelizacije, kojom je obnovila i preporodila mnoge Crkve;
- žuta boja predstavlja AZIJU, koja vrije puna života i mladosti;
- zelena boja predstavlja AFRIKU, natopljenu patnjom, ali otvorenu za novo navještenje;
- crvena boja predstavlja AMERIKU, kolijevku novih misionarskih snaga;
- plava boja predstavlja OCEANIJU i AUSTRALIJU, koja očekuje što suptilniju evangelizaciju.

Molitvom *Misijske krunice* svi se uključujemo u evangelizacijsko djelo Crkve i živimo svoje misijsko poslanje u stvarnosti svojeg života.

1. otajstvo: Afrika

Koji je na Jordanu kršten bio

U prvom otajstvu svjetla razmatrat ćemo kako je na krštenju na Jordanu na našeg Gospodina Isusa Krista sišao Duh Sveti, a Otac ga proglasio svojim ljubljanim Sinom. Tim činom Krist nam je htio pokazati da nam je u potpunosti sličan, osim u grijehu, ali nas je i pozvao da si usvijestimo da smo i mi kršteni da bismo bili što sličniji njemu. Zato molimo za sve misionare u Africi da crpe snagu iz svojeg krštenja i budu svjedoci umrloga i uskrslog Gospodina, Spasitelja ljudskog roda.

2. otajstvo: Azija

Koji se na svadbi u Kani objavio

U drugom otajstvu svjetla razmatrat ćemo o Isusu Kristu koji je u Kani Galilejskoj Marijinim posredovanjem pretvorio vodu u vino i pobudio vjeru učenika. Čudo koje je Isus napravio na svadbi, koja je događaj ljubavi, a ljubav je vezana uz rado-snu vijest, novi život. Usprkos svim teškoćama milost Kristove prisutnosti, gdje god to bilo, obnavlja život, otvara spoznaju: „S Bogom svojim preskačem zidine!“ Tako i vi misionari budite oni koji će „činiti sve ono što vam kaže“ – budite svjetlost svijeta i sol zemlje!

3. otajstvo: Europa

Koji nam je kraljevstvo Božje navijestio i na obraćenje nas pozvao

U trećem otajstvu svjetla razmatramo kako nas Gospodin Isus Krist poziva na obraćenje: „Približilo se kraljevstvo Božje! Obratite se i vjerujte evanđelju!“ (Mk 1, 15) Tu nas Isus Krist podsjeća tko smo, čiji smo, tko nas je stvorio i kojim nam je putem ići. Europo, probudi se, obnovi, vrati se svojim korijenima, jedinoj istini i punini svojeg postojanja! „Onaj tko te stvorio bez tebe ne može te spasiti bez tebe.“ (Sv. Au-

gustin) Molimo za sve misionare Europe i svijeta, jer Krist treba našu suradnju, naše *da*, jer nije dovoljno samo se duhovno roditi, treba duhovno živjeti, razvijati se i biti. Tek se tada Isus i cijelo nebo mogu veseliti zbog tebe, obraćena vjernika, koji po obraćenju postaješ iskustveno svjestan da si dijete Božje. **Ja jesam jer TI jesi!**

4. otajstvo: Amerika

Koji se na gori preobrazio i svoju nam slavu objavio

U četvrtom otajstvu svjetla razmatrat ćemo kako se Gospodin naš Isus Krist pred učenicima na gori preobrazio, a Otac ih pozvao da ga slušaju. Otac neprestano zove i nas da slijedimo Isusa, da se otvorimo toj milosti, da prepoznamo ono svjetlo koje samo duša otvorena Bogu može prepoznati. Zato molimo u tom duhu za sve misionare da ustraju na putu preobrazbe sebe, da bi dali sve od sebe i tako pružali očite znakove Božje prisutnosti i bili znak nade svima potrebitima.

5. otajstvo: Oceanija i Australija

Koji nam se darovao u otajstvu euharistije

U petom otajstvu svjetla razmatrat ćemo kako je Gospodin naš Isus Krist ustanovio euharistiju, u kojoj nas hrani svojim tijelom i krvlju, pod prilikama kruha i vina. Euharistija je središte Crkve i njezin izvor i ondje Isus čeka, čezne za čovjekom, da ga otkupi, oslobodi. U euharistiji u molitvu ulazimo svi zajedno s misionarima, jer nema odvajanja. U euharistiji je Isus, koji želi da se njime hranimo i postanemo njegovo Tijelo, otajstvo u kojem se njegova Krv prelijeva u našu. U euharistiji je naš život i svjedočanstvo, u njoj se duša diže k Bogu u milosti spoznaje spasenja i smisla postojanja. To znači biti živa, putujuća pokaznica za braću i sestre. **Ne daj da zaboravimo živjeti za druge, a ne samo sebi koristiti!** (Sv. Franjo Asiški)

BISKUPIJSKI RAVNATELJI PMD PO NAD/BISKUPIJAMA U RH

Zagrebačka nadbiskupija	Preč. Matija PAVLAKOVIĆ	Voćarska cesta 106, p.p. 110 10001 ZAGREB
Bjelovarsko križevačka biskupija	Vič. Ivan NOVAK	Župa Uznesenja BDM Trg Sidonije R.Erdody 12 48268 GORNJA RIJEKA
Križevačka eparhija	Preč. Ivan GRINIŠIN	GKT. Župni ured Okrugljačka 9 10090 SUSEDGRAD
Sisačka biskupija	Vič. Ivan FALETAR	Župa sv. Marije Magdalene Matije Gupca 29 44210 SUNJA
Varaždinska biskupija	Vič. Ivan KLJUNIĆ	Župa Sedam Žalosti BDM i Sv. Križa, Alojzija Stepinca 2 40329 KOTORIBA
Splitsko-makarska nadbiskupija	Don Jozo GOJSALIĆ	Župa sv. Mihovila arkandela, Fošal 7 21310 OMIŠ
Dubrovačka biskupija	Don Nikola BERIŠIĆ	Župa Velike Gospe Postranje 20207 MLINI
Hvarska biskupija	Don Ljubomir GALOV	Župa sv. Nikole Ulica kardinala Stepinca 10 21485 KOMIŽA
Šibenska biskupija	Don Tomislav PULJIĆ	Župa Presvetog Srca Isusova Ivana Gundulića 7 22000 ŠIBENIK
Riječka nadbiskupija	Gđa Ksenija RUKAVINA KOVAČEVIĆ	Riječka nadbiskupija Povjerenstvo za misije Ivana Pavla II. 1 51000 RIJEKA
Gospićko-senjska biskupija	Vič. Pero JURČEVIĆ	Župa sv. Ivana Krstitelja Gornji Kosinj 34 53203 KOSINJ

Krčka biskupija	Don Božidar VOLARIĆ	Župa Sv. Ivana Krstitelja Lopar 291 51281 LOPAR
Porečka i Pulska biskupija	Vič. Mirko VUKŠIĆ	Župa Rođenja BDM 1. Maja 3 52220 LABIN
Đakovačko-osječka nadbiskupija	Preč. Ante ŠIŠKO	Župa BDM od Krunice J. J. Strossmayera 210 32283 VOĐINCI
Požeška biskupija	Vič. Perica MATANOVIĆ	Župa Gospe Fatimske Alojzija Stepinca 127 31500 NAŠICE
Zadarska nadbiskupija	Don Jerko VULETA	Župa sv. Anselma Branimirova 2 23232 NIN
Vojni ordinarijat	Vič. Slavko RAJIČ	Tupekova 16s 10360 SESVETE
Kotorska biskupija	Don Dejan TURZA	Crkva Sv. Marije Sutomore 85355 CRNA GORA

BISKUPIJSKI RAVNATELJI PMD U BIH

Mostarsko-duvanjska i Trebinjsko-mrkanska biskupija	Don Pero MILIČEVIĆ	Župa sv. Luke - Ilići Barakovac b.b. 88000 MOSTAR
Vrhbosanska nadbiskupija	Fra Stipan RADIĆ	Samostan sv. Ante, Bistrik Franjevačka 6 71000 SARAJEVO
Banjalučka biskupija	Mons. Vlado LUKENDA	Alekse Šantića 1 78430 PRNJAVOR
Vojni ordinarijat	Vič. Josip TADIĆ	Ministarstvo obrane BiH, Ured katoličkog dušobrižništva, Hamdije Kreševljakovića 98, 71000 SARAJEVO

POPIS MISIONARA PO ZEMLJAMA POD SKRBI KONGREGACIJE ZA EVANGELIZACIJU NARODA

AFRIKA:

Benin:

1. S. Doroteja Dundjer, Družba Marijinih sestara čudotvorne medaljice
2. S. Ivančica Fulir, Družba Marijinih sestara čudotvorne medaljice

Kamerun:

1. Vlč. Karlo Prpić, svećenik Požeške biskupije

Demokratska Republika Kongo:

1. Fra Ilija Barišić, svećenik Franjevačke provincije Zadar
2. Fra Pero Čuić, svećenik Hercegovačke franjevačke provincije
3. S. Blaženka Barun, Družba školskih sestara franjevki – Splitska provincija
4. S. Erika Dadić, Družba školskih sestara franjevki – Splitska provincija
5. S. Mirabilis Višić, Družba školskih sestara franjevki – Splitska provincija
6. S. Mirjam Penić, Družba školskih sestara franjevki – Splitska provincija
7. S. Mislava Prkić, Družba školskih sestara franjevki – Splitska provincija
8. S. Romana Baković, Družba školskih sestara franjevki – Splitska provincija
9. S. Samuela Šimunović, Družba školskih sestara franjevki – Splitska provincija

Kenija:

1. Fra Miroslav Babić, svećenik Franjevačke provincije Bosna Srebrena

Madagaskar:

1. S. Marica Jelić, Družba kćeri Marije pomoćnice

Nigerija:

1. S. Ana Marija Maleš, Družba karmelićanki Božanskog Srca Isusova
2. S. Lucija Vinček, Družba karmelićanki Božanskog Srca Isusova

Ruanda:

1. Don Danko Litrić, svećenik Hrvatske salezijanske provincije

Tanzanija:

1. Don Ante Batarelo, svećenik Splitsko – makarske nadbiskupije
2. Don Nikola Sarić, svećenik Splitsko – makarske nadbiskupije
3. Don Dražan Klapež, svećenik Splitsko – makarske nadbiskupije
4. Don Velimir Tomić, svećenik Mostarsko – duvanjske biskupije

Uganda:

1. S. Marta Čović, Družba Kćeri Božje ljubavi
2. S. Vedrana Ljubić, Družba Kćeri Božje ljubavi
3. S. Bogdana Markić, Družba Kćeri Božje ljubavi
4. Don Gabrijel Jukić, svećenik Vrhbosanske nadbiskupije
5. Don Jakoslav Banić, svećenik Splitsko – makarske nadbiskupije
6. S. Ivka Lučić, Družba školskih sestara franjevki - Bosansko-hrvatska provincija
7. S. Elizabeta Žuljević, Družba školskih sestara franjevki - Bosansko-hrvatska provincija
8. S. Kata Karadža, Družba školskih sestara franjevki - Bosansko-hrvatska provincija

Zambija:

1. Don Boris Dabo, svećenik Krčke biskupije
2. Fra Ivica Perić, svećenik Franjevačke provincije Bosna Srebrena

OCEANIJA:

Salomonski otoci:

1. S. Slavka Bogdan, Družba sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskog
2. S. Augustina Nikolić, Družba sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskog
3. S. Ruža Raič, Družba sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskog
4. S. Magdalena Marić, Družba sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskog
5. S. Veronika Čibarić, Družba sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskog

SREDNJA AMERIKA:

Bolivija:

1. Fra Ivica Vrbić, svećenik Hrvatske kapucinske provincije sv. Leopolda Mandića
2. O. Karlo Čavar, svećenik Hrvatske dominikanske provincije

Čile:

1. S. Adelina Franov, Družba kćeri milosrđa

Ekvador:

1. Don Luka Pranjić, svećenik Porečke i Pulske biskupije
2. S. Klementina Banožić, Družba Službenica milosrđa
3. S. Iva Jelić, Družba Službenica milosrđa
4. S. Lenka Čović, Zajednica Krista misionara molitelja
5. S. Magdalena Juretić, Zajednica Krista misionara molitelja

Peru:

1. Mons. Drago Balvanović, svećenik Banjalučke biskupije
2. Vlač. Marko Jukić, svećenik Vrhbosanske nadbiskupije

SJEVERNA AMERIKA

Antigva i Barbuda:

1. O. Ante Jerončić, Družba Božje riječi – verbiti

Haiti:

1. S. Liberija Filipović, Družba služavki Malog Isusa
2. S. Ana Uložnik, Družba služavki Malog Isusa
3. S. Mirjam Filipović, Družba služavki Kristovih

POPIS MISIONARA PO ZEMLJAMA KOJE NISU POD SKRBI KONGREGACIJE ZA EVANGELIZACIJU NARODA

JUŽNA I SREDNJA AMERIKA

Argentina:

1. S. Nives Kozarić, Družba sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskog
2. S. Edita Lukić, Družba sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskog
3. S. Vincenta Marić, Družba sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskog
4. S. Stanislava Saćer, Družba sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskog
5. S. Samuela Vilenica, Družba sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskog

Brazil:

1. O. Milan Knezović, svećenik Družbe Božje riječi
2. S. Vendelina Kvesić, Družba karmelićanki Božanskog Srca Isusova
3. S. Beatrica Krstačić, Družba milosrdnih sestara sv. Križa

Venezuela:

1. Tomislav Puškarić, salezijanski bogoslov

EUROPA

Albanija:

1. S. Mirjam Glavina, Red bosonogih karmelićanki
2. S. Mihaela Grbeš, Red bosonogih karmelićanki
3. S. Ana Milković, Red bosonogih karmelićanki
4. S. Ancila Lulgjuraj, Red bosonogih karmelićanki
5. Fra Ilija Kovačević, svećenik Franjevačke provincije Bosna Srebrena

Island:

1. S. Celestina Gavrić, Družba karmelićanki Božanskog Srca Isusova

Kosovo:

1. S. Miroljuba Anđelić, Družba Kćeri Božje Ljubavi
2. Fra Lovro Gavran, svećenik Franjevačke provincije Bosna Srebrena – Sarajevo

REDOVNICA: **44**

REDOVNIKA: **12**

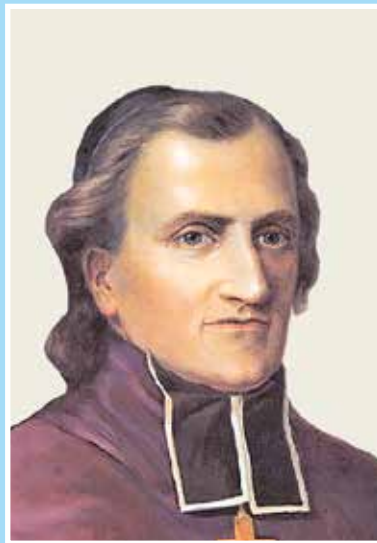
DIJECEZANSKIH SVEĆENIKA: **11**

UKUPNO: **67**

PAPINSKA MISIJSKA DJELA

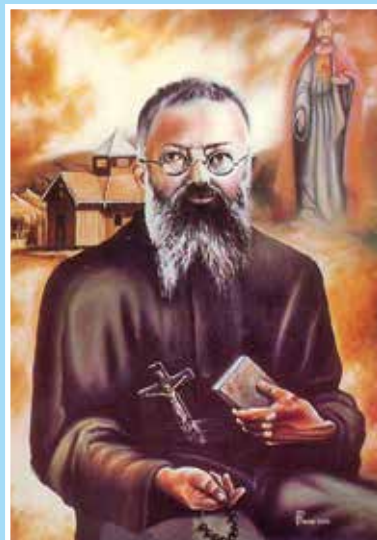
Bl. Pauline Marie Jaricot
DJELO ZA ŠIRENJE VJERE

Mons. Charles de Forbin Janson
DJELO SVETOG DJETINJSTVA

Jean Bigard
DJELO SVETOG PETRA

Bl. Paolo Manna
MISIJSKA ZAJEDNICA